

საბავშვო ჟურნალი

„პიონერის“ ხელის მთავართა საუბრაფლები!

„პიონერის“ რედაქციაში მოდის ცნობები იმის შესახებ, რომ ადგილებზე იწერენ უურნალს, მაგრამ ხელის მომწერლები მას არ ღებულობენო. რომ ასეთ შემთხვევებს მომავალშიაც არ ექნეს ადგილი, რედაქცია სთხოვს ხელის მომწერლებს აცნობონ მას (რედაქციას) უურ. გამოწერის ქვითარის № (ნომერი) და რომელი ნომრიდან არ მიუღიათ უურნალი.

აგრეთვე ხელის მომწერლები ფულს ხშირად სხვა მისამართით აგზავნიან, რასაც ზოგჯერ ჩვენი უურნალის გამომცემლობა ვერ ღებულობს. მიუხედავად ამისა, უურნალს მაინც რედაქციიდან მოითხოვენ. მომავლისათვის უურნალის გამოწერა შეიძლება ყველა ადგილობრივ ფოსტის კანტორაში, სახელგამის წიგნის მაღაზიებში და პირდაპირ რედაქციიდან.

რედაქციის მისამართი: ტფილისი, რუსთაველის გამზირი, № 23, სახელგამი, „პიონერის“, და „ნაკადულის“ რედაქციას.

ყოველგვარი მიწერ-მოწერა, უურნალის საკითხთან დაკავშირებული, ამ მისამართით უნდა იქნას წარმოებული.

უურ. „პიონერის“ რედაქცია

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

1. ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღე	1	7. ყოველი ბავში უნდა იცნობდეს სამხედრო საქმეს	20
2. აღმოსავლეთის შვილები—შ. ვასაძის	2	8. ფრონტები არაა, ომის საშიშროება არის—გ. ლუარსაძის	20
3. შორეული ამხანაგები—კ. სტეფანიშვილის	6	9. მოვაწყვეთ ექსკურსია—ი. მანაგაძის	21
4. მთიან ტაიგაში—ლეონოვის	10	10. როგორ უნდა გაკეთდეს საწერი მოწყობილობა—	
5. საქართველოს კომკავშირის ათი წლის თავზე—		ე. პოლუმორდიოვის	22
კ. წაღენჯიხელისა	16	11. თამაშობანი	24
6. ჩვენი ძმები მსოფლიოში—	18		

329.152(05)

მუშათა კლასის საქმისათვის იუვენტივიზაცია

პიონერი

1927

1 სექტემბერი

განათლების სასახლსთ კომისარიატის სოციალური აღზრდის მთავარმართველთმის და საქართველოს შ. კ. თ. ცენტრალური მიიქტოს (საქ. ა. ლ. კომპაგნიტის ცუკასთან) აქრნალი ბავშვინსათვის

წელიწადი II
№ 16

ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღე.

სექტემბრის პირველ რიცხვებში ერთმანეთს ემთხვევა ახალგაზრდათა კომუნისტური მოძრაობის სამი დიდი დღესასწაული: ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღე, ახალგაზრდათა პროლეტარული მოძრაობის ოცი წლის თავი (მტუტგარდტის კონგრესი 1907 წ.) და საქარ. კომკავშირის 10 წლის თავი.

4 სექტემბერს საერთაშორისო პროლეტარული ახალგაზრდობა კიდევ ერთხელ, მე-XIII-ჯერ, დაათვალ იერებს თავის რიგებს და ძალებს. არ მოიპოვება დედამიწის ზურგზე ისეთი კუთხე, სადაც ეს დღე არ აღინიშნოს დიდი დემონსტრაციებით მშრომელი ახალგაზრდობის მიერ;

ს. ა. ლ. კ. კ. ცეკას პრეზიდენტი, შუაში—ცეკას მდივანი ამხ. მიშა გობეჩია.

4 სექტემბერს იქაც კი, სადაც ჯერ კიდევ ბატონობს კაპიტალი და მუქთახორები, სადაც არსებობენ მშვიდობიანობის ცეცხლის წამკიდებლები და ბანდიტები,—მძლავრად გაისმება საპროტესტო მილიონი ხმები იმპერიალისტური ომების საშიშროების წინააღმდეგ.

ამ დღეს გამოვა მთელი ქვეყნის მშრომელი ახალგაზრდობა და სხვა მოთხოვნებთან ერთად მოითხოვს თავისი ნივთიერი მდგომარეობის გაუმჯობესებას.

ამიტომ ზედმეტი არ იქნება, თუ გადავხედავთ კაპიტალისტურ ქვეყნებს და დავინახავთ, თუ როგორ ცხოვრობს იქ მშრომელი ახალგაზრდობა. კაპიტალისტური ქვეყნების პროლეტარიატის საგრძნობ ნაწილს ახალგაზრდობა წარმოადგენს, რომელიც შეუჩერებლივ ყვლეფას განიცდის. მთელ რიგ ქვეყნებში სრულიად არ არსებობს ახალგაზრდობის შრომის დამცველი კანონმდებლობა; ახალგაზრდა ღებულობს მცირე ხელფასს, არ აქვს შვეებულების უფლება, არ არის უზრუნველყოფილი ავადმყოფობის დროს და სხვა, რის გამოც ის აუტანელ პირობებში იმყოფება.

ინგლისის სამრეწველო დაწესებულებებში მუშაობს 2 1/2 მილიონი ახალგაზრდა მუშა—14—16 წ ასაკის. ახალგაზრდობის სამუშაო ხელფასი არ აღემატება 72 შილინგს (შილინგი—50 კ.), ქალების კი 48 შილინგს. ზოგიერთ წარმოებაში თვიური ხელფასი უდრის 20—30 შილინგს, იმ დროს, როდესაც საცხოვრებლად აუცილებლად საჭიროა დახლოვებით 180 შილინგი. ამაზე უარესი მდგომარეობაა გერმანიაში, საფრანგეთში, იტალიაში,

პოლონეთში, ამერიკაშიაც და ყველგან, სადაც კი კაპიტალიზმია გაბატონებული!

და სწორედ 4 სექტემბერს, მე-XIII საერთაშორისო დღეს, ეს უფლებბაყრილი მუშა ახალგაზრდობა გამოვა ქუჩებზე და დაანახვებს კაპიტალისტურ მსოფლიოს თავის დარაზმულობას და მოთხოვნებს.

საბჭოთა კავშირის მშრომელი ახალგაზრდობა ამ დღეს ჩაატარებს თავისუფლად, ხოლო ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებში ამ დღეს მეტად მძიმე პირობებში ატარებენ: იქ ბურჟუაზია ტყვია-წამლით წინ აღუდგება ახალგაზრდობის დემონსტრაციებს, მაგრამ პროლეტარულ ახალგაზრდობას, რომელსაც გამარჯვების ღრმა რწმენა აქვს, ვერ შეაშინებს ტყვია, ციხე, ელექტრონის სკამი და სხვ.

4 სექტემბერს ერთხელ კიდევ მოიგონებს ახალგაზრდობა პროლეტარიატის საქმისათვის დაღუპულ ამხანაგებს, გაორკეცებული ენერგიით, გაკაჟებული ენერგიით, გაკაჟებული სულით გადალახავს ყოველგვარ წინააღმდეგობას და მის ხელმძღვანელ კომპარტიასთან, ლენინურ პარტიასთან ერთად გასწევს წინ მსოფლიო კაპიტალის საბოლოოდ გასანადგურებლად.

სექტემბრის პირველ კვირასვე ვხეივობთ შტუტგარდტის კონგრესიდან 20 წლის თავს. ახალგაზრდათა ორგანიზაციები, როილებიც მიმდინარე საუკუნის დასაწყისში წარმოიშვენ ევროპის მთელ რიგ სახელმწიფოებში, კაპიტალისტების მიერ მუშათა და შეგირდების ექსპლოატაციის და მილიტარიზმის

წინააღმდეგ საბრძოლველ მოძაობას წარმოადგენენ. 1907 წ. 24—26 აგვისტოს შტუტგარდტში თავის საერთაშორისო კონფერენციაზე პირველად შეხვედნ ერთიმეორეს სხვადასხვა ქვეყნის ახალგაზრდათა ორგანიზაციების წარმომადგენლები. ამ კონფერენციაზე დაარსდა „ახალგაზრდობის სოციალისტური ორგანიზაციების პირველი საერთაშორისო გაერთიანება“.

შტუტგარდტის კონფერენციის მთავარი საკითხი იყო ბრძოლა იმპერიალიზმის და იმპერიალისტური ომის წინააღმდეგ შტუტგარდტის კონფერენციის თავმჯდომარე იყო კარლ ლიბკნეხტი. კარლ ლიბკნეხტის ხელმძღვანელობით დაარსდა ახალგაზრდობის I ინტერნაციონალი და შესდგა მისი რევოლუციონური პროგრამა.

ყოველი მშრომელი ახალგაზრდა, ყოველი პიონერი, ყოველი მშრომელი ბავში — დემონსტრაციასზე 4 სექტემბერს, ახალგაზრდათა კომუნისტური მოძრაობის მე-XIII საერთაშორისო დღეს, შტუტგარდტის ოცი წლის და საქართველოს ლენინური კომკავშირის ათი წლის თავზე!

ამხანაგო პიონერებო!

ყველა, როგორც ერთი კაცი, 4 სექტემბერს თქვენი რკინის რიგებით — დემონსტრაციასზე!

გაუმარჯოს ახალგაზრდათა მე-XIII საერთაშორისო დღეს!

გაუმარჯოს სოიცალიზმს!

გაუმარჯოს კომუნისტურ პარტიას და მის სამიედო შემცვლელთ — ლენინურ კომკავშირს და პიონერ-ორგანიზაციას!

კ დ ა ო ს ა ვ დ ა თ ი ს შ ვ ი დ ა ბ ი

I. შემთხვევა პატრ სიგის სკოლაში.

ეს მოხდა ერთი წლის წინათ შანხაიში.

კათოლიკური მისიონერის (ქრისტიანობის მქადაგებლის) სიგის სკოლაში ელოდენ ვიღაც საყურადღებო სტუმარს.

მეცადინეობა არ იყო დაწყებული და 123 ჩინელი ბავში დარბოდა სკოლის ეზოში. უცებ მოიბრინა სიგსმა და უბრძანა ბავშვებს რიგში ჩადგომა. სკოლის კარებთან მოვიდა ავტომობილი. ერთნი ლაპარაკობენ, რომ მოვიდა გენერალი ღუნკანი, ინგლისის მთელი შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალი ჩინეთში, მეორენი, — ეს მისი წარმომადგენლები მოვიდენ და არა თვითონ ღუნკანია.

დღეს დღესასწაულია მთელი „კულტურული“ ინგლისისი. დღეს საუკეთესო მისიონერული სკოლა პატრ (მღვდელ) სიგისა დღესასწაულობს თავისი არსებობის 10 წელს შანხაიში.

როდესაც საპატივცემულო სტუმარი დიდი ამბით მიიღეს, ის მივიდა და დათვალიერა ჩამწკრივებული ბავშვები. სიგსმა წარმოსთქვა სახეიმოსიტყვა, რომელშიაც ლაპარაკობდა, ამ სკოლის კედლებში აღიზარდა ინგლისის ერთგული რამოდენიმე ასეული ადამიანიო.

გენერალმა მადლობა გადაუხადა პატრს, ხოლო შემდეგ კი მადლობის დამსახურების ნიშნად გაშალა აბრეშუმის პატარა დროშა ინგლისისა, რომელიც მთავარსარდალობამ უძღვნა დამსახურებულ სკოლას.

პატრ სიგის თვალეზე ცრემლები გამოჩნდა, ის არ ელოდა ასეთ პატივისცემას. ის დაბნეული იდგა და არ იცოდა, თუ ვისთვის დაევალებინა ასეთი საპატიო როლი — საჩუქარის მიღება ასეთი საყურადღებო გენერლისაგან.

სიგის თვალეები შეუჩერებლად გადარბის პატარა ჩინელების სახეებზე, მან არ იცის ვიზე შეჩერდეს. მოულოდნელად მან გადასწყვიტა და სთხოვა გენერალს, რომ მან ამოიჩიოს თავისი შეხედულებით, თუ რომელ მოწაფეს გადასცეს დროშა.

გენერალი ორ ნაბიჯს წასდგამს იმ ბავშვისაკენ, რომელიც პირველ რიგში სდგას და იღიმება. გენერლის მიახლოებაზე ის ჩინელი ბავში კიდევ უფრო იღიმება, თითქმის იცინის. მისი ჩვეულებრივზე მეტად გაღებული თვალეები ეშმაკურად და უტიფრად გამოიკტირება. ის ძველი მოწაფეა, და პატრი სიგის დამშვიდდა. ფინ-კუნი შესძლებს მიიღოს დროშა და მადლობა გადაუხადოს ისე, როგორც საჭიროა.

დროშა ეცემა სკოლის ქვაფენილზე.

ფინ-კუნ მწკრივიდან გამოვიდა ერთი ნაბიჯით. გენერალმა მას გაუწოდა დროშა, მაგრამ ფინ-კუნი რალაც „დაბნეულად“ ართმევს მას, მისი „ბრწყინვალეების“ დროშა სამარისებური სიჩუმის დროს ეცემა სკოლის ეზოს ქვაფენილზე.

გენერალი მოიღუშა, სიგს თვალთ დაუბნელდა, 13 წლის პატარა ფინ-კუნი უძრავად სდგას და მისი თვალეები მხიარულად იცინიან.

შემდეგ უცებ ის იღებს სერიოზულ სახეს, სწრაფად იხრება ძირს, იღებს დიდი ბრიტანეთის დროშას და გაუწოდებს მას გენერალს:

— ცი დონტ უონტ ფლეგ (ჩვენ არ გვინდა თქვენი დროშა), — ეუბნება ის ინგლისურად, — ჩვენ გვაქვს ჩვენი დროშა.

ამ სიტყვის შემდეგ პატარა ფინ-კუნი გარბის სიგის სკოლის დიდი კარებისაკენ და იქიდან კი ქუჩაზე.

ფინ-კუნმა დასტოვა ის სკოლა, რომელშიაც ასობით აღიზარდენ „ინგლისის ერთგული ადამიანები“.

ძლიერ უკმაყოფილო და ბზაზმოგრეული გამოდიოდა გენერალი სკოლის ეზოდან, ის არც კი დამშვიდობებია პატრს... გასრიალდა გენერალი ავტომობილით.

უგრძნობლად მყოფი სიგის დაბნეულად აცეცებდა თვალებს, ის ჯერ კიდევ ვერ გამოარკვეულიყო, თუ რა ხდებოდა მისი გარშემო...

მეოთხე დღეს სკოლაში მივიდა მხოლოდ 16 ბავში. სკოლის ეზოს კედლებზე დიდი ასოებით იყო დაწერილი:

— იზნ-ჩი-ძი (ზღვას ეშმაკები, — ასე აგინებენ ჩინელებს ინგლისელები).

პატრმა სიგსმა ამ დილით სთქვა, რომ მეცადინეობა მეტი არ იქნება, რადგანაც სკოლა გადადის ხუნანის პროვინციაში.

სკოლის ეზოს კედლებზე დიდი ასოებით იყო დაწერილი.

ამბობენ, რომ ფინ კუნ და დანარჩენი ჩინელი ბავშვები სწავლობდნენ სკოლაში, სადაც კედელზე გამოკიდებულა სუნ-იატ-სენის სურათი.

ვინ იცის, შეიძლება ფინ-კუნი დღეს ერთ-ერთი წევრია იმ ცხრაათასიანი პიონერ-ორგანიზაციისა, რომელიც ახლა ჩინეთში არსებობს?

II. ჩინელი სოფლის ბავშვები.

ჩინეთი უმთავრესად გლეხთა ქვეყანაა. მცხოვრებთა თვითეულ 100 ადამიანში იქ 90 გლეხია.

მრავალი ასეული ათასი პატარა და დიდი სოფელი არის გაბნეული ჩინეთის თვალუწვდენელ სივცეზე და მათში, როგორც სკაში, ისე გრიალებენ და ხმაურობენ გლეხთა ბავშვები.

მეტად ცუდ შთაბეჭდილებას სტოვებს ჩინეთის სოფელი მნახველზე.

წითელი მიწით, გაოლინით, არის აშენებული მათი ფანჯები (ქოხები), რომელთაც მინის მაგიერ ჩასმული აქვთ ქაღალდი. ასეთი საცხოვრებელი სახლი ჩვენებურ ბოსელს უფრო გავს, ვიდრე ადამიანთა ბინას.

შიგნით ქოხში მიწისგანვეა გაკეთებული ლოგინები, რომელზედაც ჩინელები იზადებიან, კვდებიან, სძინავენ და სჭამენ. გარდა ამისა იქ არაფერი არ არის.

თათეულ სოფელს ირგვლივ არტყია მაღალი ქვის კედლები, რომლითაც მცხოვრებლები თავს იცავენ თავდასხმისაგან და გაძარკვისაგან.

მაელ დღეებს, სანამ მშობლები და მოზრდილები მუშაობენ მინდორში, მცირეწლოვანი ბავშვები ატარებენ უმეთვალყურედ, დაკეტილ ქოხში, სიბინძურეში და ტალახში, ნახევრად სიბნელეში, სადაც თავს იყრის რამოდენიმე ათასი ბუზი და სხვა მწერები.

ამ ბავშვებს განსაკუთრებით ეშინათ ევროპელების.

თეთრი ევროპელი პატარა ჩინელს და ხშირად მოზრდილებსაც წარმოდგენილი ჰყავთ როგორც საშინელი ბარბაროსი.

საკმარისია გამოჩნდეს ის შორიდან, რომ ბავშვები ყვირილით და ტირილით გაზბიან სხვადასხვა მხრისაკენ — ტყისაკენ, ბოსტნებისაკენ, ფანჯებისაკენ და სხვა, რომ იქ დაემალონ ევროპელს.

როდესაც მიადგები დამალული ბავშვის თავმსაფარს, ის ეფარება მამის და დედის ზურგს, შეშინებული გამოიციკრება იქიდან და ცდილობს კიდევ უფრო დაიმალოს მშობლების ზურგს უკან.

ბავშვები გარბიან ევროპელის დანახვაზე.

როგორღაც უკმაყოფილოდ ხედებიან თეთრებს მოზრდილებიც. ისინი თავს უხრიან, სალამს აძლე-

ვენ, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, მაინც ექვის თვალით უყურებენ მათ...

ჩინეთის სოფლების დიდ უმეტესობაში არ არის არც სკოლა, არც მასწავლებელი, ხოლო გასართობი სახლების, ქობ-სამკითხველოების, კინოს, თეატრის და სხვების შესახებ ხომ ლაპარაკიც ზედმეტია.

სოფლებში წერაკითხვის უცოდინარია 99 პროცენტი.

ბავშვებს სოფლებში ზრდიან კრუმორწმუნოებაში და შიშში, მათ აზინებენ „ღმერთით“, მშით, წყლით, მწერებით, მხეცებით და სხ.

როდესაც ბავშვს შეუსრულდება 7—8 წელი, ის თავის მშობლებს მიჰყავთ მინდვრად მძიმე სამუშაოზე, სადაც ისინი ძლიერ იღლებიან.

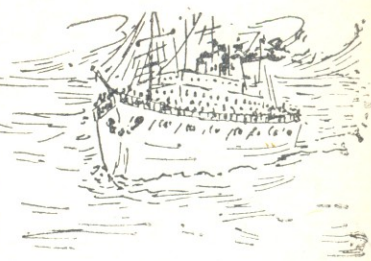
ასე ცხოვრობენ სიბნელეში, უსწავლელობაში და მძიმე შრომაში ჩინელი ბავშვები.

შ. ვასაძე.

პიონერი უვლის ქათმებს.

ქორეული ამხანაგები

ქვრივი ელისაბედი და შალვა.

სად ხდება ეს ამბავი?

ყოველ დილას, იყივლებდნენ თუ არა მამლები, ქვრივი მრეცხავის ოთახში ლამფა ინთებოდა.

ქვრივის გამოჰქონდა საცვლები და იწყებდა რეცხვას. დიდხანს მუშაობდა მღუმარე, ბოლოს ფანჯრებს მოადგებოდა დღის ნათელი და ლამფას შუქი ელეოდა.

ელისაბედი სარეცხს თავს ანებებდა და პაწია ოთახში გადიოდა.

— ადექ, ვაჟკაცო, ადექ. გაიღვიძე, ისმოდა ქვრივის დაბალი ხმა; მაგრამ, როგორც სჩანს, „ვაჟკაცი“ გაღვიძებას არ აპირებდა, და ქვრივიც ხმას უმატებდა:

— ამდენი ძილიც არ გამიგონია, დედა გენაცვალოს.

— გათენდა?— იკითხავდა ნამძინარევი ხმა.

— გათენდაო?— გაიკვირვებდა ელისაბედი და მოჰყვებოდა ხალისითა და სიყვარულით:

— მზემ ფანჯარას სხივი სტყორცნა, დილა არის მშვენიერი...

პატარა შალვა გაფაციცებით უსმენდა დედას, იქნებ ლექსი შესცდეს, გავუსწოროო, მაგრამ ელისაბედმა ლექსები იცოდა და შეცდომას არ უშვებდა.

შალვა დგებოდა, მკვირცხლად იცვამდა ტანს და ხელ-პირს იბანდა, თან მოგონებული წყენით უსაყვედურებდა დედას:

— მზე ჯერაც არ ამოსულა და არაფერიც არ უტყორცნია...

— სტყორცნა, შვილო, და გაათავა; კიდევ დაიმალო!—

ეს კი მართალია— მზე არ სჩანდა; შემოდგომა იყო, ქარი ჰქროდა და სქელი ღრუბლები შემორტყმოდა ცას.

გამოღვიძებული მეზობლები სამუშაოდ მიიჩქაროდნენ და ეზოში მათი საუბარი ისმოდა.

დედა და შვილი მოუჯდებოდნენ მაგიდას და მაღიანად შეექცეოდნენ საუზმეს. შემდეგ ერთად გამოდიოდნენ, ოთახს ჰკეტდნენ და მიეშურებოდნენ: შალვა სკოლაში, ელისაბედი კი გაუყვებოდა ქუჩას, თავის მუშტრებს დარეცხილ საცვლებს აბარებდა, თან ახალ სამუშაოს იღებდა.

დედა და შვილი ქალაქის განაპირა უბანში ცხოვრობდნენ და სკოლა შორს იყო. შალვამ ვიწრო, ჰაობიანი ორღობე გაიარა და ფართე მინდორში გამოვიდა. მინდვრიდან კარგად სჩანდა ნავსადგური, თვალუწვდენი ზღვა და შორს ქალაქი. ნავსადგურში იდგა ოკეანეს დიდი გემები და ხომალდები.

ზღვა დელავდა, გაშმაგებული ქშენით ისროდა ვეებერთელა ზვირთებს, და ზვირთებიც, ცისკიდურიდან დაძრულნი, მშვიერი ნადირებივით ეხეთქებოდნენ ნაპირს და გაბმული ზათქით მიდამოს აყრუებდნენ.

რამდენჯერ უბანაენია ზაფხულში აქ შალვას!

ზღვა ძალიან ღრმაა, მაგრამ შალვამ ცურვა იცის; ყვინთვაც ეხერხება და ხშირად, ძალიან ხშირად დაუყვინთავს და ფსკერიდან სილა ამოუღია.

განა ყველას შეუძლია ეს?

არა, ყველას როგორ შეუძლია!

მაგალითად, შალვას ერთი ამგანავი ჰყავს— სახელად ჯოჯიკო. კარგი ბიჭია ჯოჯიკო, მაგრამ არა თუ ყვინთვა და სილის ამოღება, ცურვაც არ იცის, და როცა სხვები ყიჟინით შორს მისცურავენ, ჯოჯიკო ნაპირს ვერ სცილდება და მუხლამდე წყალში ჰქუშპალაობს.

სკოლაში მიმავალი შალვა მისდა შეუმჩნეველად შესდგა ნაპირზე და ზღვის დელვას აადევნა თვალი; თანაც წარსული ამბები მოაგონდა და უნებურად გაეღიმა:

მოდინ და ნუ გაგეცინება.

წელს ზაფხულში ამხანაგები ერთხელ ზღვაში ბანაობდნენ; შალვა შეუმჩნეველად ამოვიდა ნაპირზე და ამხანაგების საცვლები მაგრად გამონასკვა.

როდესაც ეს ამხანაგებმა შეიტყვეს, შალვა სიცოცხლისათვის შორს გარბოდა, ხოლო ამხანაგები ნასკვებს კბილებით ხსნიდნენ და ერთმანეთს დასცინოდნენ:

— გაამოს!—

ეს რომ მოაგონდა შალვას — გაიღიმა. შემდეგ სიცივე იგრძნო და ის იყო წასვლას აპირებდა, რომ ვილაყამ დაუძახა:

— შალვა! —

შალვა მობრუნდა: ჯოჯიკო იყო, აი ის, ცურვა რომ არ იცოდა.

ამხანაგები ერთმანეთს მიესალმნენ.

— იცი, რა, შალვა? —

— რა?

— ერთი იტალიური გემი ჩამოვიდა და მოდი ვნახოთ?

— გემი?

შეყოყმანდა შალვა.

— ჰო, გემი, იტალიური გემი, — ეზიდებოდა ჯოჯიკო ამ ხანაგს და თან სულდასუთქმელად უამბობდა: — მოსეც იქ არის, ჩვენი მოსე, და ვილაყ მეზღვაურს უცდის.

მეგობრები წავიდნენ იტალიური გემის სანახავად, რომელიც დიდხანი არაა, რაც მოსულა.

გემი, მოსე და ვასიკოს მამა.

ვეებერთელა თოკებით დაბმული გემი გარინდებით იდგა ნაპირთან და მსხვილი მილებით ხანტად უშვებდა ყომრალ კვამლს.

კვამლს ქარი იტაცებდა, ზღვაზე აფენდა და შემდეგ ჰაერში ჰფანტავდა.

გემზე მეზღვაურები საქმიანობდნენ: ბანზე თოკებს ახვევდნენ. ზოგი იატაკს სწმენდდა, ზოგი რას ეზიდებოდა და ზოგი რას. მიუხედავად სიცივისა, რამდენიმე მეზღვაურს გულ-მკერდი გაედელა, ხოლო ზოგიერთებს ფეხზედაც არ ეცვათ და ფეხშიშველები არხეინად მიმოდიოდნენ.

შალვამ ეს დაინახა და კინაღამ შესცივდა მათ მაგივრად, მაგრამ თავი გაიმხნევა და გემს დაუწყობა თვალთვლება.

საბარგო იყო გემი.

მგზავრები არ მოუყვანია და აქედანაც მხოლოდ ტვირთი უნდა წაეღო. ამიტომ, უთუოდ, მაღლე შეუდგებოდა გემი ტვირთვას და მისი ტვირთი, მანგანუმი, ანუ შავი ქვა (რაც ძალიან ძვირად ფა-

სობს! ნაპირიდან სულ ოციოდე ნაბიჯის მანძილზე რებით ეწყობა დიდრონ გორებად.

ეწყობა დიდრონ გორებად მანგანუმი და დღის სინათლეზე ტლუ ელვარებას გამოსცემდა. გემზე საგანგებო განყოფილების მუშაკები და სანაპიროს ექიმი ასულიყვნენ, რომელნიც სათითაოდ სინჯავდნენ გემის მსახურთა შემადგენლობას.

ამხანაგები ზღვაში ბანაობდნენ.

— ვასიკოს მამა! — იცნო ექიმი შალვამ და გაუკვირდა:

— რათ სინჯავს მეზღვაურებს? — ჰკითხა შალვამ ჯოჯიკოს. ჯოჯიკომ არ იცოდა.

— მოსეს ეცოდინება! —

წლოვანობით მოსე თავის ახალგაზრდა მეგობრებზე ბევრად უფროსი იყო და უფრო ბევრიც იცოდა; ძალიან ბევრიც, თითქმის ყველაფერი. მაგალითად, იცოდა ინგლისური ენა, იტალიური ენა, იცოდა ალლოს აღება, თუ რომელ მეზღვაურს როგორ გამოსაჯობებოდა და შემდეგ თავისი ახკომკავშირის წევრობის ნიშანი ეჩვენებინა და მეგობრობაც გაეჩაღებია. მოსე აქვე ახლოს ცხოვრობდა და თითქმის ყოველ ახალ გემს ხვდებოდა; ამიტომ არ არის გასაოცარი, მას რომ უცხოელ მეზღვაურებში ბევრი ნაცნობი და ძმაცატი ჰყავდა.

ახლა მოსე თოკის მორგვზე იჯდა, პაპიროსს ეწყობდა და გემზე ვილაყას უთვალთვალვებდა.

უცხოეთის გემი და ისევ ვასიკოს მამა.

შალვა და ჯოჯიკო მივიდნენ მოსესთან. შალვამ ჰკითხა:— მოსე, რატომ სინჯავს ვასიკოს მამა უცხოელ მეზღვაურებს?—

მაგრამ, როგორც სჩანს, მოსეს კითხვა არ გაუგონია, ის მხიარული და აღელვებული წამოდგა და კვლავ დაჯდა, თანაც გაიღიმა.

ეტყობოდა, ვილაც დაინახა მოსემ გემზე და მხიარულება ვერ დაჰვარა. შემდეგ დაბნეულმა შეხედა შალვას და ჯოჯიკოს მიუგო:

— ჰო, სწორედ ის მეზღვაურია.—

შალვამ ვერაფერი გაიგო. ვერც ჯოჯიკო მიხვდა რამეს.

— ვინ მეზღვაური, მოსე, მე გკითხე, თუ ვასიკოს მამა რატომ სინჯავს უცხოელ მეზღვაურებს!—

— აჰა!— მიხვდა და გაიცინა მოსემ.

— მე მეგონა, — დაუმატა შემდეგ, — ჩემ ნაცნობ უცხოელ მეზღვაურზე მეკითხებოდით. აი, ის ხნიერი კაცი ჩემი ნაცნობი და მეგობარია, იტალიელია.

უცხოელმა მეზღვაურმა თვალი მოჰკრა მოსეს და გაუღიმა. მოსემაც გაუღიმა და ხელი დაუქნია.

მეზღვაურს, როგორც სჩანს, რაღაც დაასაქმეს და ის გემის ოთახში შევიდა. მოსე ყურადღებით მისჩერებოდა გემის ოთახის კარს, როდის გაიღება და გამოვა ჩემი მეგობარო, მაგრამ კარი არ იღებოდა და მოსე ნელა მოუბრუნდა შალვასა და ჯოჯიკოს და მათი შეკითხვა მოიგონა:

— მაშ თქვენ კითხულობთ, თუ ვასიკოს მამა რატომ სინჯავს უცხოელებს?—

როცა მეგობრებმა დაუდასტურეს:— ჰო, ეს ვიკითხეთო, — მაშინ განუმარტა მოსემ:

— ეგ იმიტომ, რომ ხშირად გემზე სხვადასხვა გადამდები ავადმყოფობა მძვინვარებს და რომ ავადმყოფობა ქალაქში არ გავრცელდეს, ამიტომ ხელაღვე სინჯავენ მეზღვაურებს: თუ რაიმე ავადმყოფობა აღმოჩნდა, — გემს უკანვე ისტუმრებენ, თუ არა დაღებულობენ...

მიხვდითა!?

— მიხვდით!—

— ეგ კარგი, რომ მიხვდით, მაგრამ სკოლაში რატომ არ მიდიხართ?—

— ჯერ ადრეა.

— თანაც შენი მეგობრის ნახვა გვინდა, — მითუგეს ჯოჯიკომა და შალვამ.

ამ დროს გემზე გათავდა საექიმო გასინჯვა.

ექიმი და საგანგებო გაყოფილების თანამშრომლები დაემშვიდობნენ უცხოელებს და თოკის კიბით დაეშვენ დაბლა.

მათ უკან მოჰყვებოდა მოსეს მეგობარი, იტალიელი მეზღვაური.

როცა ჩვენს მეგობრებს გაუთანასწორდნენ, ექიმმა ღიმილით ჩაულაპარაკა რაღაც საგანგებო განყოფილების თანამშრომლებს და მათაც გულკეთილად გაიღიმეს. ერთმა მაზგანმა და ექიმმა სალაში მასკეს შალვასა და ჯოჯიკოს.

იტალიელი მეზღვაური.

მხიარული ღიმილით შეეგება მოსე უცხოელ მეზღვაურს.

წამოდგა და ხელი ღონივრად ჩამოარავა.

მოხუცი მეზღვაურიც სიყვარულითა და ნდობით შესცქეროდა მოსეს და უღიმოდა.

გაიმართა საუბარი.

აღტაცებული ბგერები ესმოდათ შალვასა და ჯოჯიკოს, მათი საუბრის შინაარსისა კი არაფერი გაეგებოდათ.

აღბათ, ერთიმეორე მოიკითხეს და ახლა ცოტათი დამშვიდებულად საუბრობდნენ. უეცრად მოხუცმა ჩვენი მეგობრები დაინახა და მოსეს რაღაც ჰკითხა;

პასუხი უთუოდ მოეწონა მოხუცს, ჩიბუხი პირიდან გამოიღო და თვალეზგაბრწყინებულმა ხელი გაუწოდა შალვასა და ჯოჯიკოს.

— მაშ, ესენი პიონერებია? — მერამდენეჯერ კითხულობდა მოხუცი თავის ენაზე და აღტაცებული თვითვე ასკვნიდა:

— ყოჩაღ, მართლა რომ ყოჩაღ!—

დ რ ო ა.

უეცრად გემმა საყვირი ბოხის ხმით ააყვირა და მუშაობა დაიწყო.

გემს მიაღდა მატარებელი მანგანუმით დატვირთული რონოდებით; რონოდებზე ავიდნენ ნიჩბებით შეიარაღებული და მტვირთავი მუშები და დაიწყეს მანგანუმის გადაცლა დიდრონ კასრებში.

კასრები სწრაფად ივსებოდა, გემი მსუბუქად იტაცებდა კასრებს მალლა და „ტრიუმში“ აპირქვაებდა.

ჩვენს მეგობრებს ბევრჯერ ენახათ აქაური მუშაობა და არ გაჰკვირვებიათ.

მეზღვაურს მისჩერებოდნენ და უსმენდნენ, თუმცა არაფერი გაეგებოდათ მათი ნალაპარაკებისა.

უცხოელი მეზღვაური მხიარულად უამბობდა შალვას იტალიელი პიონერების შესახებ.

მართალია, მოსე სთარგმნიდა მეზღვაურის სიტყვებს, მაგრამ ყველაფერს კი არა! მოსეც გატაცებით უსმენდა მოხუცს და შალვასა და ჯოჯიკოსთვის არ ეცალა. რამდენი ხანია შალვას ერთი რამე უნდოდა გაეგო მოხუცი მეზღვაურისაგან და მოსეს ყურადღება ვერ მიიქცია...

სახელოს ქაჩავდა, ეუბნებოდა:

— მოსე...

მაგრამ მოსე გარტული იყო, თანაც ჯოჯიკომ დაიყინა:

— წავიდეთ, შალვა!

და შალვას საშველს არ აძლევდა.

— ჰო, ჰო, ახლავე! —

ბოლოს ვერ მოითმინა და მოსეს მიახალა:

— მოსე, ჰკითხე ბიძიას, მათში თუ არიან პიონერები! —

— ჰა?

შალვამ გაუმეორა.

— რა თქმაუნდა, არიან, — თავისით მიუგო მოსემ, მაგრამ შალვა არ დაკმაყოფილდა:

— ჰკითხე, მოსე, ჰკითხე.

მოსემ ჰკითხა.

მაშან ალტაცებით გაიცინა ანდრეამ (ანდრეა ერქვა მოხუც მეზღვაურს, და მოსეც ბიძია ანდრეას უძახდა მას).

გაიცინა ანდრეამ და ხელი მხარზე დაჰკრა ჩვენ მეგობრებს.

— არიან, არიან. ახ, რა კარგი ბიჭები არიან! — იძახოდა ანდრეა და ღონივრად არყევდა შალვასა და ჯოჯიკოს.

— გმადლობ! ძალიან კარგი, — სთქვა შალვამ, შემდეგ ჯოჯიკოს მოუბრუნდა:

— დროა წავიდეთ.

შალვა და ჯოჯიკო გამოემშვიდობნენ ბიძია ანდრეას, გამოემშვიდობნენ მოსეს და თავისი გზით გაემართნენ.

ბიძია ანდრეა კი გულკეთილად იცინოდა:

— კარგი ბიჭები არიან, კარგი! —

(დასასრული იქნება.)

კ. სტეფანიშვილი.

მთის ძირას, სადაც მიუვალ სიღრმეში, ხმაურობდა მდინარე. ხის ამწვანებულ ფოთლებს შორის მოსჩანდა, როგორ გადარბოდა ქვებზე მდინარის ქაფიანი თეთრი ტალღები. კარგია მდინარესთან ახლოს ყოფნა. იქ წყალს გადასცქერენ ფერადი მოცხარის დიდი მტევნები, კლდის პირას კი ლივლივებს შავი და ტკბილი მაყვალი.

აიმაინისი მაყვალს შეექცა, წყაროს ანკარა წყალი დალია და გზას გაუღდა. ვიწრო ბილიკით ადიოდა სულ ზევით, ზევით. ქვევით კი ბიბინებდა მაღალი ბალახი, რომელშიც აიმაინისი ადვილად დაიმალებოდა. როცა აიმაინისი მდინარის ნაპირებს მიყვებოდა, ხედავდა, რომ მის თავზე ირხეოდნენ ცისფერი ყვავილები. აიმაინისი ადიოდა მთაზე, — დაბლა კი ბიბინებდა დიდი ბალახი. მონადირის სავალი ვიწრო ბილიკით ის ნელ-ნელა მიუახლოვდა ნაძვარებს. რაც უფრო მაღლა ადიოდა, ხეების ქვეშ ბალახი კლებულობდა, ტყე კი უდაბური და ბნელი ხდებოდა. აიმაინისი ავიდა მთაზე და დაინახა, რომ იქეთ მეორე კიდეც უფრო მაღალი მთა აღმართულიყო; მდინარის ხმაური კი ტყეში იკარგებოდა.

ირგვლივ სიჩუმე იდგა. ბალახის მაგიერ ქვები ხავსს დაეფარა აიმაინისი ხავსზე წამოწვა. კარგი იყო მსუბუქად წოლა და ცისათვის ცქერა. მაგრამ დიდხანს წოლა არ შეუძლია აიმაინისს. მან იცის, რომ საღამომდე უნდა მოასწროს მეორე მთის გადასვლა. მას იმედი აქვს, რომ იქ, მდინარესთან, მცხოვრებლებს ნახავს.

აიმაინისი თერთმეტი წლისაა. ის ალტაელია; პატარა და სუსტი ბავში, შავგრემანი სახით, ვიწრო შავი თვალებით; მას სწორი და შავი თმები უჩანს დახეული ქუდიდან.

აიმაინისი პატარაა და სუსტი. ტაიგა კი ასეულ ვერსზეა გაქიმული. ტაიგაში მრავალი მხეცი ცხოვრობს. აიმაინისს კი არ ეშინია ტაიგის: ის შეეჩვია მას.

რამდენიმე ხანს იწვა ხავსზე. შემდეგ ისევ განაგრძო გზა. აი ნაძვებიც. ნაძვები ადვილი საცნობია. ნაძვი მსხვილი ტანის ხეა, სწორი, მსუბუქი და

გრძელი წიწვი. აქვს, შტოები დაბლა ეხრება. ასეთია ეს ვეებერთელა ხეები. მის ფოჩვიან ტოტებზე აიმაინისი ხედავს ლილისფერ ნაყოფს. მან იცის, რომ ის მწიფე არაა. რომ იყოს — იგემებდა მის სიტკბოს. ვის არ უყვარს ნაძვის ნაყოფი?

მდინარის ხმაური ვერ ახწევს აქ. მდინარე სრულიად არ სჩანს. ის დაბლა დარჩა. იქ მიდუღუნებენ მისი ლურჯი ტალღები. აიმაინისი კი ნაძვების უდაბურ ტყეშია. ის მათ შორის მიდის. ნაძვები აბურძგნულნი არიან. ზოგიერთი მათგანი ავდარს გაუტეხია წელში. უფრო ზევით ხეებიც ქრება.

კლდის პირას გველივით მიიკლანება ბილიკი. ბილიკი სჭრის მთის აყვავებულ ფერდობებს. ყვავილები აქ სხვანაირია. არა ჰგავს ბარის ყვავილებს. ბალახი ფარავს ქვიან ადგილებს. მოღში მოსჩანან ცისფერი, ყვითელი, ლილისფერი და აეთრი ყვავილები. მარცხნივ კი დიდი თოვლი დევს. მთის მწვერვალზე ჰაერი ცივია და უჩვეულო. მთებს მთელი ზაფხულის განმავლობაში თოვლი ფარავს. თოვლი აქ არ დნება.

აიმაინისი მიჰყვება ბილიკს. არ გრძნობს დაღლილობას. უღელტეხილით ადის მწვერვალზე. რას ხედავს იქ?

მთის ორივე მხრივ, სადაც თერთმეტი წლის ალტაელი აიმაინისი სდგას, მოსჩანან მდინარის შეტეხილი ნაპირები, ყველგან მთებია, მთები, — სადაც თვალი მიწვდება. აიმაინისის თვალი კი შორს იხედება. მთები ისეთია, როგორც ზვირთები ქარიშხალში. მწვერვალებზე ვერცხლისფრად გამოიყურება თოვლი.

აიმაინისს ბევრჯერ უნახავს ალტაის მთები. ისინი მუდამ მშვენივრად გამოიყურებიან. უნახავს კატუნის მთები, მწვერვალი ბელუხა, რომელიც მუდამ ბრწყინვალეა თოვლითა და ყინვარებით. უნახავს ბევრი სხვა მთაც.

აიმაინისი განაგრძობდა გზას. ბილიკი ხვეულად გადადიოდა ქვებზე, გველივით იკლანებოდა ალ-

ტაის ქალების აყვავებულ ფერდობებზე და იმაღლებოდა ნაძვებში.

აიმანის უნდოდა ადრე მისულიყო ნაპირთან. იქ ის ფიქრობდა ადამიანების ნახვას.

ქვემოთ ბნელად გამოიყურებოდა ნაძვების ტყე. ნაძვების ქვეშ ეყარა ხავსი. სადღაც შორს კი ხმაურობდა მდინარე. თეთრი ქაფით იშლებოდა მისი ზვირთი და როცა მზე უნდა მოფარებოდა ტყიან მთას, აიმანისი ჩავიდა სათიბში. ვერსნახევარი გზის გავლის შემდეგ, შებინდების ჟამს, მინდორში დაინახა კარავი.

აკაბის კარავში.

შავად გამოკრთის მოხუცი აკაბის კარავი. იქ კვამლისაგან ჩაბნელებულია ყველაფერი. კარავის შუა ადგილი კერას უჭირავს. კერაზე კი ზამთარ-ზაფხულის განმავლობაში ჩაუქრობი ცეცხლი გუზგუზებს. კვამლი კარავის ჭერთან ბრუნავს და სახურავის ქურქუტანებში გადის. ზოგჯერ მთელი კარავი კვამლით დაიბურება. შეუჩვეველი თვალი კარავში ტკივილს გრძნობს. ცეცხლზე დადგმულია ქვაბი. ქვაბის სახურავი გაგლესილია მიწით. ქვაბიდან ორი მილი გამოდის. ქვაბში აღუღებენ შედედებულ რძეს. ერთი მილთაგანი შეერთებულია დოქთან, რომელიც ჩადგმულია ცივი წყლით სავსე ვედროში. მოხუცი ჰაიდორა აკაბისათვის ამრიგად ამზადებს რძის არაყს.

აკაბი ცეცხლის პირას წევს, კერასთან, მარცხენა მხრიდან. მოხუცს უყვარს არაყის სმა, ის მით იმხიარულებს სევდიან გულს.

კედელთან ტყავის აბგები აწყვია. მთელი ავლადილება იქ ინახება. ორი ასეთი აბგა, ერთმანეთზე გადაბმული და ცხენზე გადაკიდებული—ყველაფერია. საჭიროა მხოლოდ ბაწრით მისი მიმაგრება კენზე. აკაბის აბგაში უწყვია სხვადასხვა ნივთი: ქურქი, ირმის ტყავისაგან შეკერილი ქალამნები, ცხვრის ტყავი და კიდევ ბევრი რამე. ყველაფერზე უფრო აკაბი უფრთხილდება თავის თოფს. აკაბი მონადირეა, მონადირისათვის კი თოფი ყველაფერზე ძვირფასია.

აკაბი მოუთმენლად ელის იმ წუთებს, როცა ჰაიდორა დუმლით გაუწვდის მას თბილი არაყით სავსე ხის ფინჯანს. როცა ჰაიდორა უფრო მეტ სიყვარულს იჩენს მოხუცი ქმრისადმი, ფინჯანს საკუთარი ენით ლოკავს და გაქონილი ხალათით სწმენდს. ასევე იქცევა ის საპატოო სტუმრის მიღებისათვის.

აკაბი წევს და ტკბება თბილი არაყის სმით. ის ხედავს, რომ ძალი ფხიზლად აცეცებს თვალებს. აი, ძალი წამოდგა და კარავიდან გარეთ გავარდა. მოხუცებმა გაიგონეს მისი ყფა, ბავშვის ჟი-

ვილიც... ცოტა ხნის შემდეგ კარავის შავ სარკმელში ვილაცამ შემოჰყო თავი. მას დახეული ქული ეხურა.

— გამარჯობა, — სთქვა აიმანისმა. — გამარჯობა, მამავ!

— ვინ ხარ, რა გქვიან? — შეეკითხა აკაბი ბავშვს.

— აიმანისი, — უპასუხა ბავშვმა.

— სად არის მამაშენი? — ისევ შეეკითხა აკაბი.

— მე არ მყავს მამა, არც დედა, არაფერ არ მყავს! — მოკლედ და მოწყენით სთქვა აიმანისმა.

— ვინ გინდა შენ? ვის ეძებ? — იკითხა ჰაიდორამ.

— მე ვეძებ ახალ დედასა და მამას! — მწუხარედ უპასუხა ბავშვმა.

— დაჯექი! — უთხრა აკაბიმ

ჰაიდორამ ბავშვს საქმელი გამოუტანა. აიმანისი მაღიანად შეექცა გარეული თხის ხორცს, მშრალ ყველსა და მაწონს.

ჰაიდორა ლმობიერად უცქერდა მას.

მოხუცმა აკაბიმ აიმანისს უთხრა:

— მე მოხუცია ვარ, ჩემი ცოლიც მოხუცებულია, შენ იქნები ჩვენი შვილი. გინდა ჩვენთან დარჩე?

აიმანისი სიამოვნებით დასთანხმდა.

ჰაიდორამ ალერსიანად გადახედა აიმანისს. მოხუცმა სთქვა:

— ჩვენ, ალტაელებს, ძველი დროიდანვე გვაქვს ასეთი ჩვეულება, — ყოველი ჩვენთაგანი იშვილებს ობოლს. განა შეიძლება, რომ ბავში დარჩეს უბინოდ და დადიოდეს მშიერ-მწყურვალნი? სანადიროდ ერთად წავალთ! და მოხუცმა აიმანისს თავზე გადაუსვა ხელი.

აიმანისი დარჩა მოხუც ცოლ-ქმართან. ჰაიდორამ ბავშვს გაუშალა ძველი ქვეშაგები, და აიმანისი დაწვა და ტკბილად მიეძინა. ჰაიდორამ ქმარს გაუწოდა თბილი არაყით სავსე ფინჯანი. აკაბიმ მოსცალა ფინჯანი და სიმღერა შემოსძახა.

ჰაიდორამ ალერსიანად გადახედა თავის მოხუც ქმარს და კიდევ გაუწოდა მას არაყით სავსე ფინჯანი.

აიმანისს ღრმად ჩაეძინა.

გამგზავრება.

ამგვარად, აიმანისი გახდა მოხუცი ალტაელეების შვილობილი. მოხუცი აკაბი უცქერის ბავშვს და ფიქრობს: „აი, ახლა მყავს შვილი, ის დამეხმარება“. ჰაიდორას უხარია. ახლა ისინი უფრო მხიარული არიან, ვიდრე წინათ, როცა მარტო იყვნენ. თუმ-

სოფ. ახალდაბის (გორის მაზრა) ოქტომბრელები.

ცა ზაფხულობით არავითარი საქმე არა აქვთ, მაგრამ ცოტა რამ გასაკეთებელი მაინც გამოჩნდება. აკპაიმ განიზრახა ახალი ბაწრის დაწვნა ცხენის ძუისაგან; აიმანისი ეხმარებოდა მას ყოველ საქმეში; იქნებოდა ეს შეშის თუ სხვა საჭირო მასალის მოტანა, — აიმანისი ეხმარებოდა მოხუცს.

აკპაიმ თავისი ცხენი მთელი თვით გაუშვა პირდაპირ ტაიფაში, მთებში, სადაც ჯოგებდნენ დადიან, თავისუფლად სძოვენ აბიბინებულ ბალახს და მოსვენებული არიან კალოებისა და ბუზებისაგან.

როცა დადგება მომთაბარობის დრო, აკპაი აიმანისთან ერთად წავა მთებში, ისინი შემოივლიან ტაივის მიდამოებს და მათ ფხიზელ თვალებს ვერ დაემალებიან ცხენები. არც არის ძნელი ცხენების ნახვა: ცხენები არ ეტანებიან ტყეებსა და ბარდებს, ისინი სძოვენ ბალახს გაშლილ ველებზე, სადაც ყვავილები და დაუდნობი თოვლი ფერად ხალიჩად გადაფენია მთის წვერებს. სწორედ ამ გაშლილ ველებში უნდა ეძიონ მათ ცხენები.

აკპაის კარავის ზევით მთის ფერდობი ვიწროდა და დაქანებული. ფერდობზე დაკლაკნილი ბილიკი მოსჩანს. მეტად დიდი დროა საჭირო, რომ ამ ბილიკით მთაზე ახვიდე. მიდიხარ და გგონია, რომ

ერთსადამივე ადგილზე იმყოფები. გავლილი მანძილის წარმოდგენა შეიძლება მხოლოდ იმით, რომ სულ უფრო-და-უფრო პატარავდება აკპაის საზაფხულო კარავი. პატარავდება აგრეთვე მწვანით მოსილი ველიც. მარცხნივ კი, სადაც მიჩუხჩუხებს პატარა მდინარე, ლურჯად მოსჩანს გაშლილი დიდი ტბა. ეს ტბა მხოლოდ ლურჯი წერტილივით მოსჩანს ვიწრო ხეობაზე დაკლაკნილი ბილიკიდან.

— დიდი ტბაა! — ამბობს აკპაი. — მალე ამ ტბაზე ჩამოვალთ.

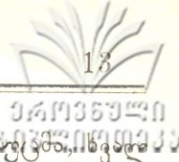
მთის მწვერვალზე, ვიწრო ბილიკის გზაზე, აიმანისმა დაინახა ნაძვის ტოტებზე ჩამოკიდებული ორი წყვილი თხილამური.

— ეს თხილამურები ჩემია! — ამბობს აკპაი. — ეს ზამთარში დაგვეკირდება.

— თავდარივიანი კაცია, — გაიფიქრა აიმანისმა.

მესამე დღეს, მთის ფერდობზე, რომელიც დაფენილი იყო შარშანდელი თოვლით, მათ შორიდან დაინახეს ცხენები.

— აი ცხენებიც! სიხარულით წამოიძახა აკპაიმ. მოხუცმა და აიმანისმა ყურადღებით მიაპყრეს თვალი ცხენებს. აიმანისმა უკეთ გაარჩია ყველა ცხენი და შეეკითხა აკპაის:

— ყველა შენია?

— ჩემია! — უპასუხა აკაიმი.

მეორე დღეს, საღამოთი, ცხენები კარავთან მო-
რეკეს.

პაიდორა მთელი ამ დღეების განმავლობაში
ხლდა არაყს. აკაიი სიამოვნებით ისვენებდა. ბავშს
კი გული არ უთმენდა, მას უნდოდა რაც შეიძლე-
ბა მალე წასულიყო ტბისაკენ. მას ჯერ არასოდეს არ
ენახა ასეთი დიდი ტბა.

მრავალი ტბაა ალტიის მთებში. ისინი გაფან-
ტული არიან მწვანეთ მოქარგულ მთის ხეობებში.
მაგრამ ასე დიდი ტბა არსად არ არის ალტაიში. და
ამიტომ ელოდა მოუთმენლად აიმანისი იმ დროს,
როცა ისინი დასტოვებდნენ საზაფხულო კარავს.

აი, დადგა ეს დღეც. დილით ადრე ადგენ, ტყა-
ვის აბეგებში ჩაალაგეს თავისი ავლადიდება, შეკაზ-
მეს ცხენები, აპკიდეს ტვართი და გაემგზავრენ.

შუადღის ჟამს ისინი მივიდნენ ამღვრეული დი-
დი მდინარის ხეობაში. მარცხნივ აქაფებულ ჩანჩქე-
რად ექაწებოდა მთიდან მდინარე. ღრმა და ვიწრო
ხეობაში ბალახის და ყვავილების საამური სუნი იდ-
გა. ამ ხეობიდან არ მოსჩანდა მდინარე, მაგრამ აკ-
პაი ეუბნებოდა ბავშს — ტბა ძალიან ხლოს არისო.

ისინი მიუახლოვდნენ ხის კარავს, შეადეს კარ-
გი და აიმანისმა დაინახა, რომ აკაიი გაცილებით უფ-
რო მდიდარია, ვიდრე ის ფიქრობდა წინათ. ცხენებს
ჩამოხსნეს ტვირთი და ტომრები ყუთები და ტყავის
აბეგები შეიტანეს კარავში. კერაზე ცეცხლი გააჩაღეს,
და დაიწყო ახალი ცხოვრება.

აიმანისი ხედავდა, რომ მათი კარავის მახლობ-
ლად კიდევ იდგა ხუთი კარავი, რომლებიც იმავე
დღეს გაივსო ხალხით.

საღამოთი ექვსივე კარავიდან ამოდოდა კვამ-
ლი.

ბავშვის შესახებ დაწვრილებით გამოჰკითხეს აკ-
პაისა და პაიდორას ყველა იწონებდა მათ საქციელს.

— აიმანისი კარგი ბავშვია! — ამბობდა აკაიი.

— კარგი ბავშვია! — ადასტურებდნენ სხვებიც.

გაჩაღდა ახალი ცხოვრება.

რძე საკმაო იყო. თბილოდა. თუმცა აქა-იქ მო-
სჩანდა შემოდგომის სუსხით შეყვითლებული ფოთ-
ლები, მაგრამ დღისით მაინც საკმაოდ თბილოდა. სა-
ქონელს არ აწუხებდნენ არც კოლოები და არც სხვა
მწერები.

იწყებოდა წელიწადის საუკეთესო დრო — ნაად-
რევი შემოდგომა.

— მოემზადე, აიმანის, — შესძახა მოსახანდა
სათევზაოდ წავალთ ტბაზე.

აიმანისიც სწორედ ამას ელოდა:

სათევზაო ტბაზე.

ტბა ვეებერთელა იყო. მთებს შორის ჩაქედ-
ლი, ის ვიწრო მოსჩანდა, მაგრამ შორ მანძილზე
იყო შექრალი ჩრდილოეთისაკენ. შეიძლებოდა მიხ-
ვედრა, რომ ორივე მხრივ აღმართული მთები ავიწ-
როებენ და ფარავენ მას ამ მთებს შორის იშლება
ტბის ლურჯი სივრცე.

წყალში ჩაუშვეს ნავი. ნავს ერთ ადგილას აღ-
მოაჩნდა ხვრელი, საიდანაც წყალი შედიოდა. ხვრე-
ლი ბალახებით ამოავსეს.

დაღამებამდის ყველაფერი მოამზადეს. ახლა
ელოდნენ მხოლოდ დაბინდებას, რომ დაეწყოთ თევ-
ზაობა.

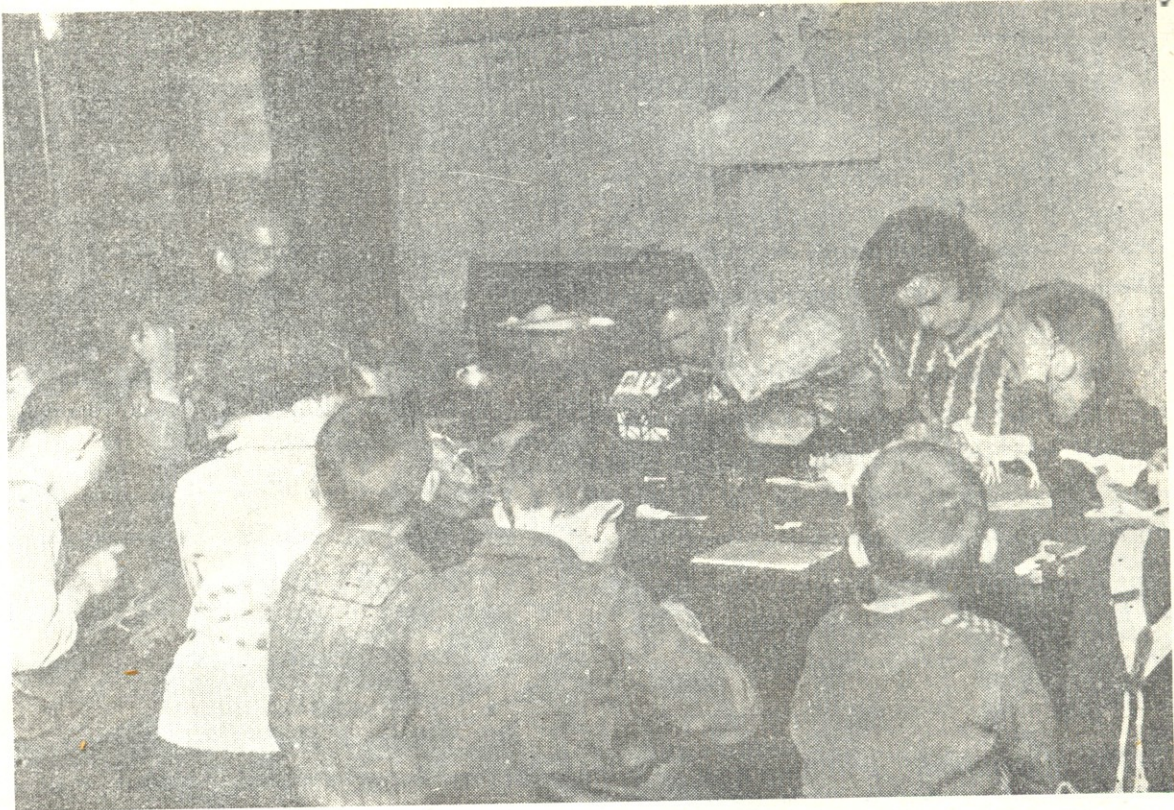
მზე ჩადიოდა. მწვანეთ მოქარგული მთები, რო-
მელიც აღმართული იყვნენ ტბასთან, უკანასკნელად
აელვარდნენ ჩამავალი მზიდან ნატყორცნი სხივებით.
მალე მზეც მიიმალა და მთები სიბნელემ მოიცვა.

აკაიი და აიმანისი ცეცხლის პირას ისხდნენ. აკ-
პაი არაყს სვამდა და ცოტა შეზარხოშებულო ეუბ-
ნებოდა აიმანისს:

— ამ ტბას უწოდებენ ალტინ-კოლს, — „ოქროს
ტბას“. მას იმიტომ ეძახიან ამ სახელს, რომ ტბის
ფსკერზე ძვეს ცხენის თავის ოდენა ოქროს ნაჭერი.

— საიდან გაჩნდა ოქრო ტბაში? — შეეკითხა აი-
მანისი მოხუცს.

— ამბობენ, რომ ეს მოხდა შიმშილობის დროს.
ტბაზე ცხოვრობდა მდიდარი ოირატი, მას ბევრი ოქ-
რო ჰქონდა, ყველაზე უფრო დიდი ოქრო ცხენის
თავის ოდენა იყო; ოირატი ძუნწი იყო; მხოლოდ
იმას ცდილობდა, რომ რაც შეიძლებოდა მეტი ოქ-
რო დაეგროვებინა. როცა დაიწყო შიმშილობა, მას
შემოეღია საქმელი და წავიდა პურის საყიდლად.
მაგრამ ვისგან უნდა ეყიდა პური, როცა ყველგან
„შიმშილობა იყო? ოქროს პატარა ნაჭრებს ზედაც არ
უყურებდნენ: — რაში გამოგვადგებაო! მაშინ ოირატ-
მა გადასწყვიტა პურის ერთ ნაჭერში მიეცა ცხენის
თავის ოდენა ოქრო. ის ფიქრობდა ვინმე მოეტყუე-
ბია, წავიდა მახლობელ სოფელში. შიმშილისაგან
ძლივს მიდიოდა. ოქროს არავინ დაეხარბა. ოირატს
ყოველგვარი იმედი გაუცრუდა. იგი ხელცარიელი
გამობრუნდა უკან, ავიდა მაღალ მთაზე და იქედან
ტბაში გადაავლო ის ოქრო, სწორედ ამ მთიდან,

ამს. რ. ლუქსემბურგის სახელობის საბავშვო სახლის ბავშვები ბერლინში. ეს სახლი მოაწყო რემედასმა. ამ სურათზე გამოხატულია ბავშვები მეცადინეობის დროს.

თითოთ აჩვენა აკაიმი ბავშვს. მას შემდეგ თვითონ მთასაც უწოდებენ ალტინ-ტუს — „ოქროს მთას“.

მთები ბინდში გაეხვიენ.

— აი, დაღამდა კიდეც, — უთხრა აკაიმი ბავშვს, — დროა საქმეს შევუდგეთ.

მოხუცი და ბავში ჩასხდენ ნავში. აიმანისმა ხელში აიღო ქოკი, აკაი ნავის წინა ნაწილზე დადგა და ანთებული კვართი ინათებდა გზას. ნავის წინ კრთოდა ცეცხლის ნათელი წრე. ანკარა წყალის ფსკერი განათებული იყო. ნავიდან კარგად მოსჩანდა ქვები და მდინარე თევზებით, რომელთაც თავი ჰქონდათ შემალული ქვებში.

ნავი წყნარად მიდიოდა წყლის ზედაპირზე. აკაი ასწავლიდა ბავშვს ნავის წაყვანას; აიმანისიც კარგად უძღვებოდა ნავს.

როცა მოხუცი დაინახავდა მძინარე თევზებს, იგი მაშინვე დაჰკრავდა ჭვილთს; ჭვილთით ამოყვანილ თევზებს ის ნავში აწყობდა.

ჩვენმა მეთევზეებმა საკმაოდ ბევრი თევზი დაიჭირეს და კმაყოფილი გაეშურენ თავისი კარავი-საკენ.

ტბა დაწყნარებული იყო წყალი შავად მოსჩანდა. ანთებული კვარის ალი ტბის ნაპირებზე ანათებდა ქვებსა და ხეების შტოებს.

დილით, როცა აიმანისი წამოიჭრა ზეზე, ტბის გაღმა ნაპირზე დაინახა ალტინ-ტუს ორთავიანი წვერი, ხოლო მის მარცხნივ, ხეობის ზევით, მთა ტოლოვი.

ვეებერთელა წყნარი ტბა მტრედისფრად გამოიყურებოდა.

ამოვიდა მზე. უეცრად დაბერა ჩრდილოეთის ქარმა.

— ქვენა ქარი მოდის, — სთქვა მოხუცმა.

სანამ ისინი ჩაის შეექცეოდნენ, სულ რაღაც ნახევარი საათის განმავლობაში, მთელი ტბა დაფარეს ლურჯმა ტალღებმა.

აღეღვდა ტბა. მისი წინანდელი სიწყნარე, რაც ასე მომხიბლავი იყო, აქაფებულმა ტალღებმა შთანთქმეს. მოვარდნილი ტალღები ღრიალით ასკდებოდნენ ნაპირებს, თითქოს ტბას უნდა გააბრღვიოს გარშემორტყმული კლდეებო.

ნადირობა დათვებზე.

დაიწყო ყ-ნვა. ბალახი დაქცნა... მახლობელი მიდამოების მთები აკრელდენ ყვითელი, წითელი და ყავისფერი ფოთლებით. ავდრები დაიწყო. მთებში ნისლი ჩამოწვა; მდინარე აიმღვრა. თეთრმა თოვლმა დაფარა გადამხმარი მიდამო. აცივდა კარავებშიაც. საქონელს საკვები შემოაკლდა; შემკირდა რძეც.

პაილორა აღარ ხდის შემაზარხოშებელ არაყს. არ იშოვება ტყინტლი ყველი. იკვებებიან ზაფხულზე დამზადებული გამომშრალი ყველით. სამაგიეროდ ახლოვდება ნადირობას დრო. აკპაი თუმცა მოხუცია, მაგრამ სიმარდეში აჲ ჩამორჩება სხვა მონადირეებს.

ერთხელ ის გაემგზავრა ტაიგაში. როცა დაბრუნდა, სთქვა, რომ მიაგნო დათვის ბუნაგს. ის ამბობდა: არის იმის ნიშნები, რომ ბუნაგში ორი დათვიაო.

ყველაფერი ეს მან უამბო სარიბაშს და თავის შვილობილს აიმანისს. სამივენი წავიდნენ სანადიროდ სარიბაშმა მხარზე გადაიკიდა თხილამურები. მოხუცი და აიმანისი ცარიელი წავიდნენ, რადგან მათ თხილამურები მთის მწვერვალის ნაძვზე ჰქონდათ ჩამოკიდებული. მათთვის ადვილი იყო ბილიკით მალლობზე ასვლა, ვინაიდან ზედმეტი ტვირთი არ აწუხებდათ. როცა ავიდნენ მთაზე, გაიკეთეს თხილამურები და გასრიალდნენ ტაიგაში. მათ დიდხანს არ უვლიათ, მალე მიახწიეს უდაბურ ტყეს. თხილამურები დასტოვეს და წავიდნენ. აიმანისი ხედავს, რომ ყველა ბუჩქს წვერები გადამტვრეული აქვს, ქერქი ხეებს ჩამოცლილი აქვს. როცა ახლოს მივიდნენ, დაინახეს ბუნაგის გარშემო გამდნარი თოვლი. ბუნაგიდან ორთქლი ამოდიოდა.

მონადირეებმა თათბირი გამართეს. დაათვალიერეს გამდნარი თოვლი. სარიბაში დაეთანხმა აკპაის, რომ ბუნაგში ორი დათვია შემძვრალი. მათ მოილაპარაკეს ხეებით დაეთარათ ბუნაგი, რომ დათვები არ ამომხტარიყვნენ.

აკპაიმ და სარიბაშმა მოსჭრეს ხეები, აიმანისს კი დაავალეს წაემახვა ხეების წვერები.

— ყველა ტოტს ნუ მოსჭრი, — უთხრა მას აკპაიმ.

აიმანისმა შენიშნა, რომ მონადირენი არ სჭრიან ვერხვის ხეებს.

— რატომ ვერხვის ხეებს არ სჭრიო? — შეეკითხა აიმანისი აკპაის.

— დათვს ეჯავრება ვერხვის ხე, როგორც კი მას დაინახავს, იგი ბზაზობს.

როცა ხეები მოსჭრეს, აიმანისს დაავალეს როკების ჩათლა. ხეები დათვის ბუნაგზე დააწყვეს, ხოლო წვეტიანი პოლოები შეარჭვეს ბუნაგის ხერელში, რომ გზა გადაეღობათ დამფრთხალი დათვისათვის.

როცა ბუნაგი დაფარეს ფიჩხით, მსხვილი ხეებით და დათვს დაუკეტეს ბუნაგიდან გამოსავალი, მაშინ მათ სხვადასხვა მხრიდან დაუწყეს სროლა.

ისროდა აიმანისიც. ბუნაგში დაიკვნესა მძიმედ დაქრილმა დათვმა. აიმანისს მოეჩვენა, თითქოს ტყე დაემხო. დათვი შეეცადა ბუნაგიდან გამოვარდნას, მაგრამ წვეტიან ხეებს შეეჩეხა. მონადირეებმა ისევ ესროლეს. სროლა შეწყდა; შეწყდა ღმუთილიც; გრძელი წვეტიანი სარი შეკვდეს ბუნაგში. ხმა მაინც არ ისმოდა. მაშინ უკანვე გამოიღეს ბუნაგში ჩარქობილი სარები და ხეები გადმოყარეს. სარიბაშმა აიღო თოკი და ჩაეშვა ბუნაგში. თოკი მოაბა დათვს და ზვეით ამოათრია, მას თან ამოჰყვა დათვის ბელიც.

მოკლულ დათვსა და დათვის ბელს გააძვრეს ტყავი და გააცალეს ქონი, რომელსაც ალტაელები წამლად იყენებენ.

აიმანისს ძალიან ახარებდა თავისი პირველი ნადირობა დათვზე, გახარებული იყო სარიბაშიც კარგი ნანადირევით, უხაროდა მოხუც აკპაისაც.

თუმცა მას არა ერთხელ მოუკლავს დათვი, მაგრამ ის ყოველთვის დიდ სიხარულს ეძლეოდა, როცა ნახავდა დათვის ბუნაგს და თავს დაესხმოდა ნადირს.

ნ. ლეონოვი.

ახალგაზრდობის მე-1111 საერთაშორისო ღლისათვის მუშათა და გლეხთა ყველა გავუი უნდა შევიდეს ნორჩ კიონერთა ორგანიზაციის რიგებში.

საქართველოს კომკავშირის ათი წლის თავზე.

დღეს ათი წელი შესრულდა საქართველოში კომკავშირის დაარსებიდან. სწორედ ათი წლის წინათ, 1917 წლის 3 სექტემბერს, საქართველოს დედაქალაქ ტფლისში საფუძველი ჩაეყარა ახალგაზრდობის რევოლუციონურ ორგანიზაციას. მაშინ მას ეწოდებოდა „ახალგაზრდა სოციალისტ-ინტერნაციონალისტთა ორგანიზაცია“, „სპარტაკი“. საერთოდ 1917 წლიდან, იმპერიალისტური ომებისა, თებერვლისა და შემდეგ ოქტომბრის რევოლუციების ზეგავლენით, მუშურ და გლეხურ ახალგაზრდობას დიდი გამოცოცხლება დაეტყო. მშრომელი ახალგაზრდობის კლასიური შეგნება გაიზარდა, მან წა-

ამხ. გ. დედვარანი

ს. ა. ლ. კ. კ. ც. ც. მდივანი 1922 წ.—1924 წ. ივნისამდე.

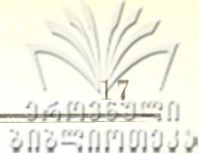

ამხ. ბ. ძნელაძე

ს. ა. ლ. კ. კ. ც. მდივანი 1921 წ.—1922 წ. ივლისამდე.

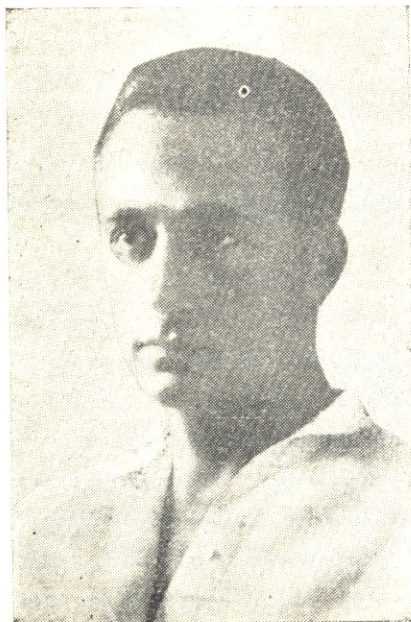
მოაყენა თავისი საკუთარი ინტერესები და ორგანიზაციის დაარსებასაც მიჰყო ხელი. გარდა ტფილისისა, ახალგაზრდათა ორგანიზაციები ჩამოყალიბდა საქართველოს სხვა თვალსაჩინო ქალაქებშიც: მაგალითად, ქუთაისში, ბათუმში და სხვა. პირველ ხანებში ამ ორგანიზაციებში ირიცხებოდა რამოდენიმე ათეული წევრი, მაგრამ შემდგომ ორგანიზაცია გაიზარდა რიცხვობრივად, ვინაიდან მან შემოიკრიბა თავის გარშემო მუშური და გლეხური ახალგაზრდობის საუკეთესო ნაწილი. მიუხედავად მუშაობის მძიმე პირობებისა, ორგანიზაცია მინც ახერხებდა თავისი რიგების განმტკიცებას და ფარული მუშაობის ვალდებულებას. ეს ის დრო იყო, როცა საქართველოში მენშევიკური ხელისუფლება იყო გაბატონებული. მენშევიკები არაფერს არ ზოგავდენ,

ოღონ დაერბიან ახალგაზრდათა კომუნისტური ორგანიზაციები: მენშევიკების მთავრობა კარგად ხედავდა, თუ რა საფრთხეს უმზადებდა მათს ბატონობას დარაზმული ახალგაზრდობა. ამიტომაც ორგანიზაციის წევრებს იჭერდენ, ატუსაღებდენ, ხვრეტდენ, ასახლებდენ და სხვა. ასე ექცეოდა მენშევიკების მთავრობა ახალგაზრდა რევოლუციონერებს, მუშებს და გლეხებს. მაგრამ ორგანიზაციის განადგურება მინც არ იქნა და არა. ახალგაზრდა რევოლუციონერები ხან აქ გაჩნდებოდნენ, ხან იქ, მართედენ ფარულ კრებებს, ბეჭდავდენ მოწოდებებს და ავრცელებდენ მუშური და გლეხური ახალგაზრდობის ფართო მსებში; კომუნისტური ახალგაზრდობა ბოლშევიკური პარტიის უშუალო ხელმძღვანელობის ქვეშ მუშაობდა, ღებულობდა პარტიისაგან ნითითებებს, დავალებებს, სამაგიეროდ კომუნისტური ახალგაზრდობაც ბოლშევიკური პარტიის მარჯვენა ხელი იყო. პარტიის ყოველგვარ დავალებას, რაც ვინდა რაული და ძნელი ყოფილიყო ის, კომკავშირელები პირნათლად ასრულებდენ. ფარული მუშაობის დროს, ითელი ოთხი წლის განმავლობაში, 1917-დან 1921 წლამდე, კომკავშირი ხელი-ხელჩაკიდებული იბრძოდა პარტიასთან ერთად მენშევიკური ხელისუფლების დასამხობლად და მუშურ-გლეხური ხელისუფლების დასამყარებლად. ამ ოთხი წლის განმავლობაში კომკავშირმა, მიუხედავად იმისა, რომ მძიმე პირობებში უხდებოდა მუშაობა,

მთელი თვისი რევოლუციონური ენერგია მოახმარა პროლეტარული რევოლუციის დამკვიდრების საქმეს.

გარდა კომუნისტური ახალგაზრდობის ორგანიზაციისა, საქართველოში არსებობდა აგრეთვე წვრილბურჟუაზიულ ახალგაზრდათა ორგანიზაციები „ახალგაზრდა მარქსისტთა ორგანიზაცია“ და სხვა. კომ-

ამხ. ვ. დარახველიძე

ს. ა. ლ. კ. კ. კ. 1924 წ.—1926 წ. მარტამდე

კავშირი სასტიკად ებრძოდა ამ ორგანიზაციებს და დღეს მათი ნატამალიც კი არ არის. ასეთია ერთი თვალის გადავლებით კომკავშირის მუშაობა გასაბჭოებამდე, ესე იგი 1921 წლამდე. საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ კომკავშირის ორგანიზაცია ჩქარი ნაბიჯით წავიდა წინ. კომკავშირი პარტიასთან ერთად აქტიურად ჩაება სოციალისტური მშენებლობის საქმეში. ამ უკანასკნელი ექვსი წლის განმავლობაში ორგანიზაციამ თვისი ენერგიული და ნაყოფიერი მუშაობით დიდ შედეგებს მიახწია. კავშირის რიგები დღით-დღე იზრდებოდა. კავშირში უმთავრესად ჩაბმული არის მუშური ახალგაზრდობა, მოჯამაგირე ახალგაზრდობა, უღარიბესი გლეხების შვილები და საუკეთესო ნაწილი საშუალო გლეხური ახალგაზრდობისა. დღეს უკვე იშვიათია ისეთი მიყრუებული სოფელი, სადაც კომკავშირის უჯრედი არ არსებობდეს. ჩვენმა ორგანიზაციამ თვისი ცოცხალი საქმიანობით მშრომელი გლეხობის დიდი ნდობა დაიმსახურა. კომკავშირის გლეხობა უყურებს როგორც სოფლის მოწინავე და შეგნებულ ნაწილს. რაც უფრო გადის დრო, კომკავშირი უფრო მეტსა და მეტს ნდობას იმსახურებს მუშების და გლეხების თვალში.

ამჟამად კომკავშირის უმთავრესი ამოცანაა ორგანიზაციის წევრების აქტიურად ჩაბმა სოციალისტურ მშენებლობაში.

ს. ა. ლ. კ. კ. უოველ წამს მზად არის უკანასკნელი სისხლის წვეთამდე დაიცვას ოქტომბრის რევოლუციის მონაპოვარი და ძირს არ დახაროს ლენინის ნაცადი წითელი რევოლუციონური დროშა. განსაკუთრებით უკანასკნელ ხანებში ბურჟუაზიული ქვეყნები გაფაცვიცებულ მზადებაში არიან, რომ თავს დაესხან მუშურ-გლეხურ სახელმწიფოს. ბურჟუაზიის ამ მზადებას კომკავშირი შეხვდება თავისი რიგების კიდევ უფრო მეტი შემჭიდროებით და ჩვენი ქვეყნის პოლიტიკური და ეკონომიური განმტკიცებით.

კომკავშირი მარტო თავის რიგებში კი არ ზრდის კომუნისტურ ახალგაზრდობას, ის უშუალოდ ხელმძღვანელობს პიონერთა ორგანიზაციას. ეს უკანასკნელი დღეს გაიზარდა რიცხვობრივად, გაძლიერდა აღმზრდელი მუშაობა, გაიზარდა პიონერთა აქტივობა და სხვა. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ კომკავშირი პიონერების სახით ზრდის ნამდვილ ლენინელებს, კომუნისტურ ახალთაობას, რო-

ამხ. მ. გობერია

ს. ა. ლ. კ. კ. კ. ეხლანდელი მდივანი

მელიც შემდეგ შეცვლის კომკავშირის რიგებს, ძალებს მიაწვდის პარტიის რიგებს შესავსებად. პიონერთა ორგანიზაცია დაუშრეტელი წყაროა კომკავშირის რიგების, სიკოცხლით და ენერგიით აღსავსე ახალი თაობის.

კომკავშირი მტკიცედ დგას ოქტომბრის რევოლუციის საფუძველზე.

გაუმარჯოს საქართველოს კომკავშირის ათი წლის თავს!

გაუმარჯოს ლენინელთა ახალ თაობას!..

კ. წალენჯიხელი.

გ ე რ მ ა ნ ე ლ ი პ ი ო ნ ე რ ე ბ ი.

ეს მიმოხილვა წარმოადგენს ერთი კომკავშირელის შთაბეჭდილებებს, რომელმაც ინახულა გერმანიის დიდი ნავსადგური—ქალაქი ჰამბურგი. აღნიშნულ შენიშვნებში ჩვენ ვხვდებით სურათებს გერმანელი პიონერების ცხოვრებიდან.

ჩვენ ვიდექით იმ შენობის შესავალთან, სადაც ნავსადგურის მუშების კრება ხდება.

— აი, ეს ჩემი უვილია, — მითხრა მოხუცმა, — ის ნორჩი სპარტაკელების (პიონერების) ორგანიზაციის წევრია.

ჩემ წინ იდგა ათი წლის ბიჭი, მოღამარი სახით, წითელი ყელსახვევით და გულზე ნორჩი სპარტაკელების ნიშნით.

— შენც კომუნისტურ ჟურნალებს ჰყიდი? — ვკითხე მე.

— მაშ როგორ! ნორჩ სპარტაკელთა ორგანიზაციის ყველა წევრი ჰყიდის კომუნისტურ ჟურნალებს და გაზეთებს. ეს ჩვენი მოვალეობაა.

ამ სიტყვებისთანავე ამ პატარა და მკვირცხლმა ბავშვმა წინადადება მომცა შეყიდა ჟურნალი. გადამიხადა რა მადლობა ჟურნალის ყიდვისთვის, ბავჯი საჩქაროდ მიიმალა. მხოლოდ მკვეთრი ხმა „მუშათა ჟურნალი“ მამცნობდა, რომ ბავში სადღაც ახლოს იყო.

რამოდენიმე წუთის შემდეგ ის ისევ მოვიდა ჩემთან და მეუბნება:

— გინდა მე ახლავე მივცემ წინადადებას შუც მანს (პოლიციელს), რომ მან იყიდოს ჟურნალი.

მოულოდნელად ბავში პოლიციელთან გაჩნდა და სერიოზული საქმიანი კლოთი სთქვა: „იყიდეთ სურათებიანი მუშათა ჟურნალი“. პოლიციელმა არაფერი არ უპასუხა, მოიხსნა სარტყლიდან რეზინის ჯოხი და დაარტყა ბავშვს:

— დაიკარგე აქედან! — დაიღრიალა მან.

აღელვებული ბავში, რომელსაც ხელი წელზე ჰქონდა ტკივილის გამო, ისევ მოვიდა ჩემთან.

— რას იზამ, უნდა მოვითმინოთ, მაგრამ როდესაც მოხდება რევოლუცია, მე ვაჩვენებ მაშინ მაგ გაიძვერას.

და ისევ მომესმა მკვეთრი ხმა მოშორებით: „იყიდეთ სურათებიანი მუშათა ჟურნალი“. მაგრამ ახლა მოუსვენარი ბავში მხოლოდ შესავალთან მდგომ მუშებს მიმართავდა.

მოულოდნელად ჩემთან გაჩნდა რამოდენიმე პიონერი, რომლებსაც სადღაც გაეგოთ, რომ მე საბჭოთა რუსეთიდან მოსული კომკავშირელი ვარ. პიონერებმა წამიყვანეს თავიანთ ეზოში, სადაც, თურმე, ახლახან უნდა შემდგარიყო ნორჩ პიონერთა კრება.

როდესაც ჩვენ მივედით ეზოში, იქ უკვე მოეყარა თავი ოციოდე სპარტაკელს. ყველა ძლიერის კმაყოფილებით და სიხარულით შემხვდა, შემომისხდნენ ირგვლივ და მაძლევდნენ აუარებელ შეკითხვას საბჭოთა რუსეთში ბავშვების ცხოვრების შესახებ. დიდხანს გრძელდებოდა ჩვენი საუბარი.

ერთ-ერთმა ბავშვმა ყველა იქ შეკრებილთა სახელით მომმართა:

— გადაეცი შენი ქვეყნის პიონერებს, — დაიწყა მან, — რომ ჩვენ, ნორჩი პიონერები, მიუხედავად დევნისა და სიძნელისა, მაინც განვაგრძობთ ბრძოლას. აი, გადაეცი ჩვენი სახელით რუსეთის პიონერებს ეს წერილი. — და მან გამომიწოდა ქალაქის ფურცელი, რომელზედაც ბავშური მახინჯი ასოებით დაწერილი იყო თბილი ბავშური სიტყვები.

აი ამონაწერი ამ წერილიდან:

„საბჭოთა რუსეთის საყვარელო ძმებო! ვინაიდან თქვენი და ჩვენი სურვილია სხვადასხვა ქვეყნის პიონერების დაკავშირება, ამიტომ ჩვენ, პიონერები ქალაქ ჰამბურგისა, ვიმედოვნებთ, რომ შეგძლებთ ასეთ დაახლოებას.

ჩვენი მუშაობა უმთავრესად სკოლის ფარგლებში სწარმოებს, ამიტომ ჩვენ ძლიერ გვდევნიან ფაშისტი მასწავლებლები. მაგრამ ჩვენ

ვიცი, რომ სწორ გზაზე ვართ და ამიტომ განვაგრძობთ ჩვენს მუშაობას, მიუხედავად ცემისა და ჯოხებისა. ჩვენ ბოლომდე ვიმუშავებთ ლენინის მიერ მითითებული გზით—პროლეტარიატის გამარჯვებამდე.

გაუმარჯოს საბჭოთა კაშირს!

ჩვენ გემშვიდობებით ხმამალალის ძახილით: — იყავით მზად!“

უკვე ბნელოდა, როდესაც ჩვენ გაყათავეთ საუბარი. რუსეთის და გერმანიის პიონერთა კავშირი.

როგორ სწავრობენ ბავშვები ალჟირში.

ალჟირსა და მაროკოში საფრანგეთ-ისპანიის კაპიტალისტები არიან გაბატონებული. ადგილობრივი ძირითადი მოსახლეობა — მამაკაცები, ქალები და ბავშვები მუშაობენ მათთვის, ამდიდრებენ მათ, ხოლო თავისთვის კი მათ არაფერი არ რჩებათ. დამპყრობელი კაპიტალისტები უსწორდებიან მათ ისე, როგორც სურთ — სცემენ. ცუდად კვებავენ და სრულიად უბრალო მიზეზისათვისაც კი ანადგურებენ მათ სახლებს.

დიდ ქალაქებში, მაგალითად, ისეებში, როგორცაა ალჟირი, მრავალ ღარიბს არა აქვს თავისი ბინა და სძინავთ იქ, სადაც შეხვდებათ და მოახერხებენ. იქაური ბავშვები ბაღიდან ანუ მუშაობენ;

ბატონები თუ რაიმეთი „დაეხმარებიან“ მშობლებს, სამაგიეროდ მათ ბავშვებს თავიანთ მონებად იხდიან და მათი შრომის სასტიკ ექსპლოატაციას ეწევიან.

მაგალითად, ახალგაზრდა მწყემსები, რომლებიც აქ მრავლადაა და რომლებიც მთებში წყევსავენ თხებს, დიდიდან საღამომდის იღებენ 50 სანტიმს.

თუ ისინი როდისმე ჩვეულებრივ დროზე ადრე ან გვიან ჩამოვიდნენ მთიდან, მაშინ მდიდარი ფერმერები, მათი ბატონები, სცემენ მათ და არ აძლევენ საქმელს;

ბავშვები, რომლებიც მუშაობენ მინდვრებში, 2—3 ფრანკს*) იღებენ თორმეტი—თოთხმეტი საათის მუშაობისათვის.

ბავშვები იქ მუშაობენ აგრეთვე ფეხსაცმელების მწმენდლებად ან შიკრიკებად. მათ აძლევენ ტვირთის წალბაში 6 სუს (ხშირად მათ ისეთი ტვირთის წალბა უხდებათ, რომ იზნიკებიან მისი სიმძიმის ქვეშ). ფეხსაცმელების გაწმენდაში მათ აძლევენ 1—3 სუს.

*) ფრანკი = (7 1/2 კაპ.) = 100 სანტიმს. 5 სანტიმი = 1 სუს.

სა და ერთიანობის ნიშნად ჩვენ ერთად ვიმღერეთ გერმანული სპარტაკელის სიმღერა, რომელიც იწყება შემდეგი სიტყვებით:

„ჩვენ, ნორჩი პიონერები, უშიშრად მივდივართ წინ!“

უკვე ბნელოდა, როდესაც ჩემ მეგობარ პიონერთან ერთად ვბრუნდებოდი ჰამბურგის ნავსადგურში, სადაც იდგნენ გემები შორეული საბჭოთა რუსეთის წითელი დროშებით.

ლუკმაპურის საშოვნელად ხშირად ისინი დაეხეტებიან კაფეების ფანჯრებთან, სადაც უმარავ ფულს ფლანგავენ გაქსუებული ბურჟუები, და თუ ეს ბავშვები მოითხოვენ მოწყალებას, მაშინ მათ ცემა-ტყეპით უმასპინძლებიან.

ზოგიერთი ბავშვები მუშაობენ ფაბრიკაში, ზოგნიც მოსახსახურებად. ფაბრიკებში ისინი მუშაობენ 12—14 საათს დღედაღამეში, რომლის განმავლობაშიც მათ არა აქვთ უფლება ერთი წუთითაც კი შეისვენონ. სამუშაო ქრაც მათ მეტად უმნიშვნელო ეძლევა: მაგალითად, ფაბრიკაში, სადაც ქსოვენ ნოხებს, რომლებიც იყიდება შემდეგ საფრანგეთში მეტად დიდ ფასებში, ნოხის მქსოველს დღეში 2—3 ფრანკს აძლევენ.

ჭურჭლების რეცხვისათვის კაფეში ბავშვები თვეში 60 ფრანკს იღებენ. აქ თავის მუშაობას ისინი დღის 3 საათიდან იწყებენ და შუაღამეზე ათავენ.

პატარა გოგონებიც ემსახურებიან მოახლეებად ბურჟუებს, რაშიაც ისინი თვეში 30—40 ფრანკს იღებენ.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ იმპერიალისტური სახელმწიფოს ამ კოლონიის ბავშვები არც კი სწავლობენ სკოლაში; ეს იმიტომ, რომ ჯერ ერთი აქ ძლიერ ცოტაა არაბთა სკოლები, და მეორეც — სკოლაში სწავლისათვის ძლიერ დიდი გადასახდია დაწესებული. მხოლოდ მდიდარ არაბებს შეუძლიათ სკოლაში ასწავლონ თავიანთ შვილებს. ფრანგული სკოლები აქ საკმაოადაა, რომელშიაც სწავლის მიღება შეუძლიათ მხოლოდ აქ მცხოვრებ ფრანგებს და სხვა ევროპელებს და არავითარ შემთხვევაში არაბებს.

თქვენ ახლა ხედავთ, თუ როგორი უბედურები არიან ალჟირის, მაროკოს და სხვა კოლონიების ბავშვები და როგორ ექსპლოატაციას უშვებიან მათ. მათ არ აქვთ უფლება გაისეირნონ, გაერთონ, ითამაშონ, ვინაიდან კაპიტალისტები აიძულებენ მათთვის იმუშაონ მუდამ.

უძველი გავში უნდა იცნოვდეს სამხედრო საქმეს.

ბავშვებმა უნდა მოგვეწერონ, თუ როგორ ტარდება სამხედრო მუშაობა კოლექტივებში და სკოლებში.

დაკავშირებულია თუ არა თქვენი კოლექტივი წითელარმიელთა ნაწილებთან? რაში გამოიხატება ეს კავშირი?

სწავლობთ თუ არა სამხედრო ნიშნებს, რადიო-საქმეს, ტოპოგრაფიას, სროლის საქმეს, სანიტარულ საქმეს, საპლანერო საქმეს?

ტარდება თუ არა კოლექტივში საუბარი წითელი არმიის ისტორიაზე, მნიშვნელობაზე და ყოფა-ცხოვრებაზე?

არის თუ არა სამხედრო კუთხე კედლის გაზეთში?

„პიონერის“ რედაქციამ გადასწყვიტა ამ ნომრიდან უურნალში შემოიღოს სამხედრო კუთხე, სადაც მოთავსდება სახელმძღვანელო წერილები კოლექტივებში სამხედრო მუშაობის ჩატარების შესახებ და ბავშვთა კავშირების წერილები, თუ როგორ ტარდება ეს მუშაობა ადგილზე.

პიონერ-კოლექტივები უნდა გახდეს საბჭოთა კავშირის მომავალი მედგარი დამცველი ცენტრი კაპიტალისტების თავსხმისგან, ცენტრი სამხედრო პროპაგანდისა ბავშვთა და თვითეული პიონერის ოჯახის უფროს წევრთა შორის.

ამ მეტად საყურადღებო მუშაობაში თვითეული ბავშვთა უნდა დაგვეხმაროს თავისი კალმით.

ფრონტაჟი არაა, ომის საუიშროება არის.

ყოველმა ჩვენთაგანმა იცის, რომ კაპიტალისტური ქვეყნები ვერ ურიგდებიან საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის არსებობას, მთელს მსოფლიოში იმ ერთადერთი ქვეყნის არსებობას, სადაც ძალა-უფლება მუშების და გლეხების ხელშია. ვიმეორებთ: ყველა ბურჟუაზიულ სახელმწიფოს სძულს ჩვენი საბჭოთა კავშირი და ისინი მზად არიან ყოველ მოხერხებულ წუთში თავს დაესხან და გაანადგურონ ის.

მუშებმა და გლეხებმა კი მოახდინეს ოქტომბრის რევოლუცია და დიდი ბრძოლა გასწიეს კონტრ-რევოლუციასთან არა იმიტომ, რომ ყოველ მომენტში დაჰკარგონ ასე ძვირად შეძენილი მონაპოვარი, არამედ იმისთვის, რომ აშენონ ახალი სოციალისტური საზოგადოება. ბურჟუაზიული მსოფლიო ყოველმხრივ ცდილობს მოგვახვიოს თავზე ომი, ესხმიან თავს ჩვენს წარმომადგენლობებს, გვიკლავენ წარმომადგენლებს (მაგალითად, ამხ. ვოიკოვი და სხვ.), აგროვებენ ჯარებს ჩვენ საზღვრებზე, სწარმოებს გააფთრებული კამპანია ს.ს.რ.კ. წინააღმდეგ და ასე ამზადებენ ნიადაგს საბჭოთა კავშირზე გამოსალაშქრებლად; ასე რომ, მიუხედავად იმისა, რომ ფრონტები არაა, ომის, თავდასხმის საშიშროება დიდია. ეს უნდა იცოდეს ყოველმა ჩვენგანმა.

1920 წელს დეკემბერში შინაური და გარეშე კონტრრევოლუციის დამარცხების შემდეგ ლენინი

სწერდა: „სამხედრო მზად ყოფნა ჩვენ უნდა შევინარჩუნოთ ყოველ მიზეზის გარეშე; ნუ დავიმედდებით იმ დამარცხებით, რომელიც მივაყენეთ იმპერიალიზმს, ჩვენი წითელი არმია ყოველგვარი შემთხვევისათვის მზად უნდა გვეყავდეს და უნდა გავაძლიეროთ მისი ბრძოლის უნარი“. ასე სწერდა ამხ. ლენინი 1920 წელში, ასევე უნდა ფიქრობდენ და მოქმედებდენ საბჭოთა კავშირის მუშები, გლეხები და მშრომელი ახალგაზრდობა, პიონერები და სხვ.

ვაშენებთ რა სოციალიზმს, მივისწრაფით მშვიდობიანობისკენ, ჩვენ ერთ წუთსაც არ უნდა დავივიწყოთ, რომ მტრები გვეყავს, რომელნიც მუდამ მოდარაჯებულნი არიან, ელიან ხელსაყრელ დროს, რომ დაგვესხან თავს და გაანადგურონ მუშურ-გლეხური რესპუბლიკა. ამიტომ ჩვენ ყოველთვის მზად უნდა ვიყოთ ღირსეული პასუხი გავცეთ ყველა იმათ, ვინც გაბედავს ჩვენზე თავდასხმას. ამიტომ, რომ დღეს საბჭოთა რესპუბლიკების მოსახლეობის გასამხედროების საკითხი დამკვრელ ამოცანად დგას. თავდასხმის შემთხვევაში მთელი ქვეყანა შეიარაღებულ ბანაკად უნდა გადაქცეს. ყოველმა მუშამ, ყოველმა გლეხმა, ყოველმა ახალგაზრდამ, ყოველმა პიონერმა უნდა შეიტანოს თავისი წვლილი ერთადერთი სოციალისტური ქვეყნის დაცვის საქმეში. ამიტომ აუცილებელია ჩვენი მშრომელი მოსახლეობის გასამხედროება, ამისთვის

საქიროა მათი სათანადოდ მომზადება სამხედრო საქმეში. ომის დროს სწავლება ძნელია და არც არის ამის დრო, — მაშინ უკვე საქიროა კარგად და მოხერხებულად ბრძოლა. საქიროა ჩვენი ზურგის გამაგრება, მაგარი ზურგის გარეშე ფრონტი არაა. თავდასხმეველ მტრებს ჩვენ უნდა დავუპირდაპიროთ მტკიცედ დარაზმული რიგები, მზად ყოფნა და უნარი. მაშინ გამარჯვებაც ჩვენი იქნება.

იარაღისკენ! — კიდით კიდემდე გაღიბენს ძახილი მთელი საბჭოთა კავშირის თვალუწვდენელ სივრცეს საფრთხის მომენტში, იმ დღეს, როგორც ს.ს.რ.კ. მშრომელი მოსახლეობის შრომის დატევებს განიზრახვენ. შეიარაღდება ათეული მილიონები და დაიცვენ სოციალისტურ სამშობლოს, გაიმარჯვებენ.

გამარჯვებისათვის კი საქიროა მეტი შეიარაღება უახლესი სამხედრო იარაღებით, მეტი დარაზმუ-

ლობა და ჩვენი სამრეწველო და სამეურნეო აპარატების მეტი მოწესრიგება. ამ გასამხედროების და თავდაცვის სამზადისში **პიონერებმაც** მოზრდილ მოსახლეობასთან ერთად უნდა მიიღონ მხურვალე მონაწილეობა. ყოველი პიონერი უნდა გაეცნოს თავდასხმის საშიშროების საკითხს, თავდაცვის საშუალებებს. უნდა ისწავლოს თოფის სროლა, დაჭრილების მოვლა და სხვა. პიონერები უნდა ჩაებან **სამხედრო წრეებში** და იქ შეისწავლონ სამხედრო საქმე. მთელი მოსახლეობის გასამხედროება იქნება საწინდარი ჩვენი გამარჯვების. ნორჩო ლენინელო, პიონერო, მოჰკიდე სერიოზულად ხელი შენი თავის გასამხედროებას, რათა დაიცვა საქიროების დროს შენი ქვეყნის საზღვრები და წითელი დროშა.

8•

მ ო ვ ა წ უ ვ ე თ ე ქ ს კ უ რ ს ი ა

(ლეჩხუმის მაზრა, ქ. ცაგერი)

ამ რამოდენიმე ხნის წინათ ცაგერის კოლექტივების მიერ მოწყობილ იქნა გაფრენა ამავე მაზრის ლაილაშის თემში. ექსკურსიის წინასწარი პროექტი შემუშავებულ იქნა კოლექტივის საბჭოს მიერ; სამაზრო ბიუროს დახმარებით მოწყობილ იქნა ფასიანი საბავშო საღამო, რომლის შემოსავალი საექსკურსიო ხარჯებს მოხმარდა. ადგილობრივ თემში მისვლის დროს ძალზე დაინტერესდნენ ადგილობრივი გლეხების ფართო მასები მით, რომ პიონერთა კოლექტივებმა დარაზმულმა, სასულე ორკესტრით მხიარულება მოჰფინეს ლაილაშის სოფლებს. მთელი მოზარდი თაობა გაედევნა პიონერთა კოლექტივებს, ისინი ნატრობდნენ, როდის მოგვეცემა საშვალეობა, რომ ჩვენც ასეთი გაფრენები მოვაწყოთო. ცოტა ხნის შემდეგ გამართეს საუბარი ექსკურსიის მომწყობ ხელმძღვანელთან: როგორი საშვალეობით შეიძლება ასეთი ექსკურსიების მოწყობაო. როდესაც ბავშვებმა დაისვენეს, ადგილობრივი ორგანიზაციის დახმარებით დაიწყო მზადება საბავშო საღამოს გამართვისათვის და მისი ტექნიკური მხარეების მოსაწყობად ზრუნავდნენ ადგილობ. ორგ. წევრები. საღამოს ჟამზე სასულე ორკესტრმა ლაი-

ლაშის ბაღში თავი მოუყარა ახლო მდებარე სოფლის მცხოვრებლებს, რომლებიც ძალზე დაინტერესებული იყვნენ ბავშთა ასეთი ინიციატივით.

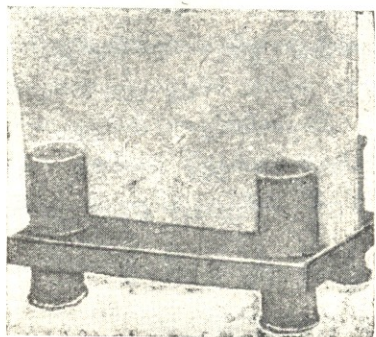
საღამოს 9 საათზე დაიწყო წარმოდგენა, რის შემდეგ მოეწყო დივერტისმენტი და სხვადასხვა საბავშო სიმღერები. გავსებული თეატრი მხურვალე ტაშით ასაჩუქრებდა მათ. მეორე დღეს ექსკურსიის წევრები შეუდგნენ თავისი ბარგის შეკვრას, რის შემდეგ ხელმძღვანელებმა დააწყვეს მწკრივად პიონერები და მუსიკის მარშით პიონერ-კოლექტივები დაბრუნდნენ ისევ ცაგერში. როდესაც ისინი გამოაცილეს ადგილობრივი ორგანიზაციის წევრებმა, — გული სწყდებოდათ მათი მალე გასტუმრებისათვის, საღამოჟამზე პიონერ კოლექტივები ისევ მოველინენ ქ. ცაგერს, და მშობლები აღფრთოვანებით შეხვდნენ ბავშვებს. კოლექტივის ბინაზე ცოტა ხნის დასვენების შემდეგ ბავშვები დაბრუნდნენ თავიანთ ოჯახებში.

მომავლისათვის პიონერ-კოლექტივები ზრუნავენ, რომ მოაწყონ ასეთი გაფრენები რაჭის და ქუთაისის მაზრებში.

პიონერი ი. მანაგაძე.

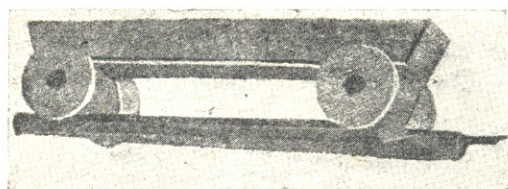
როგორ უნდა გაკეთდეს საწერი მოწყობილობა.

სამელნე, კალმისტარი და საწრობი ყოველი კოლექტივის კლუბში უნდა იყოს. იგი საჭიროა აგრეთვე თითოეული მოსწავლე პიონერისთვის სახლში. მაგრამ ეს საჭირო საგნები ყოველთვის არ მოიპოვება ხოლმე და ხშირად მიყრილ-მიკარგულია, რის გამოც მუშაობა ფერხდება. დაუხურავი სამელნე ხშირად ქუჩყიანდება, მასში ჩადის მტვერი, კალამი არა სწერს, და სამელნეც იმდენად მსუბუქია, რომ ხშირად თითის წაკვრაზედაც კი ბრუნდება, მელნით სერის რვეულს, წიგნებს.

ყველას შეუძლია გაიკეთოს საკუთარი ხელით თავისთვის საწერი მოწყობილობა, რისთვისაც გამოდგება ისეთი მასალა, რომელიც არაფერი ღირს და სახლშიც ბევრი მოიპოვება.

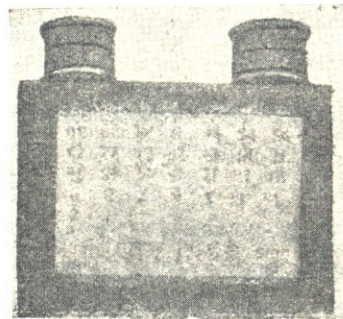
ჩვენს სურათზე გამოხატულია საწერი მოწყობილობა, ძაფის კოჭებისა და ფანერისაგან გაკეთებული. მოწყობილობა შეიძლება გაკეთდეს სხვანაირადაც, უფრო უკეთესი და რთულიც, სხვადასხვა მოსართავებით, რაც გამკეთებელის უნარიანობაზეა დამოკიდებული.

თვითგაკეთებული სამელნე. ისეთი სამელნის გაკეთებისთვის, რომელიც გამოხატულია ნახატზე № 1, უნდა მოიძებნოს სააფთიაქო პატარა ქილა, რომელშიც ათავსებენ სხვადასხვა მალამოს, და რამდენიმე თხელი ფანერის ფიცარი.

გამოსჭრით ორს თანასწორს ფიცარს (ზომით 25 x 35 სმ.), რომლის კუთხეებიც მორგავლემული უნდა იქნას ისე, როგორც ეს პირველ ნახატზეა ნა-

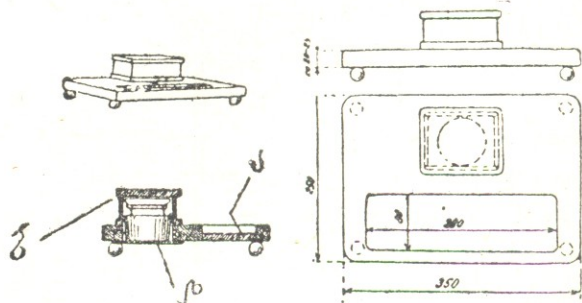
ჩვენები. ერთ-ერთ ფიცარში უნდა ამოიჭრას დანით ან უნდა ამოიხერხოს ორი ადგილი—ერთი წინ, შუაში, რომელიც რგვალი უნდა იყოს, სადაც ჩა-

მაგრებული იქნება თვით მელნის ქურჭელი, და მეორე კი სწორკუთხიანი—ეს ამონაქერი ადგილი იქნება კალმისტარებისა და ფანქრების ჩასაწყობად. პირველი ამონაქერი ზომით უნდა ეთანასწორებოდეს ქილის ზომას, მეორე კი—28 სმ. x 8 სმ.

ამის შემდეგ ეს ორი ფიცარი ერთმანეთს უნდა მიეკრას წებოთი, ანდა წვრილი ლურსმებით ლამაზად დაეკრას.

მელნის ქურჭელი რომ უფრო მტკიცედ და ურყევად იდგეს, კარგია მეორე ფიცრიდანაც ამო-

იჭრას ისეთივე ზომის, მხოლოდ მას ძირიდან უნდა წაეკრას პატარა ფიცარი, თორემ მელნის ქურჭელი ქვევიდან გავარდება.

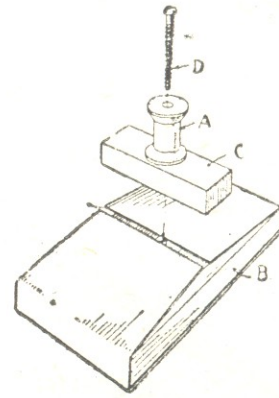
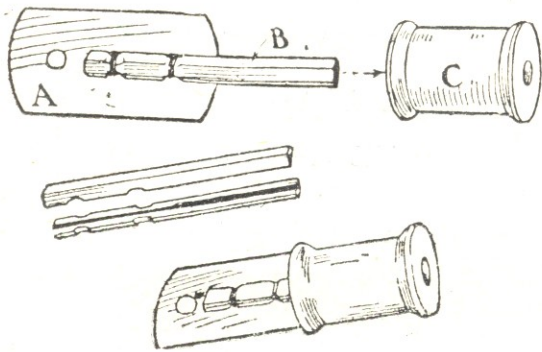
სამელნე სდგას ოთხ ფეხზე, რომლებიც მიკრულია, ან ლურსმებით დამაგრებულია კუთხეებზე. ფეხებად შეიძლება გამოიყენოთ შუაგადაჭრილი ძაფის კოჭები, ანდა პირდაპირ გამოსჭრათ მორგავლემული ხეები.

მელნის ქურჭლისათვის უნდა გამოსძებნოთ ყუთი სახურავით, ანდა თვითვე გააკეთოთ ფანერისაგან. სახურავის მოძრავად დასამაგრებლად უნდა იხმაროთ ქსოვილის ზონარი, რომლითაც სახურავი და ყუთი ერთი მხრიდან ერთმანეთს მტკიცედ უნდა და-

აკრათ. ეს ყუთი ქურჭლიანად უნდა დამაგრდეს ფუძეზე.

ხისგან გაკეთებული ყველა ნაწილი კარგად უნდა გაიწმინდოს შუშის ქაღალდით, რის შემდეგაც უნდა შეღებოს ან ტუშით, ან კიდევ სხვა რაიმე საღებავით. საბოლოოდ ლაქით უნდა დაიფაროს.

პირველ სურათზე ზევით, მარცხნივ, გამოხატულია გამზადებული სამელნე, ქვევით—განივად გაჭრილი (პროფილში).—ასო ა-ნით ნაჩვენებია ამონაჭერი კალმისტარებისთვის, ასო დ—ნით—ფიცრის ნაჭერი, რომელიც იკავებს ძელნის ქურჭელს, ასო ბ—ნით კი იმ ყუთის სახურავი, რომელშიც მოთავსებულია ძელნის ქილა. მარჯვნივ ზევით ნაჩვენებია სამელნის სახე ზურგიდან, ქვევით კი გამოხატულია ის ზევიდან. ზომები აღნიშნულია მილიმეტრებით.

საშრობი. მის გასაკეთებლად საჭიროა ერთი ძაფის კოჭა—ა, რაც სახელური იქნება (ნახ. № 2), ფიცარი ბ—სიგრძით 15 სმ. და სიგანით 7 სმ., პატარა სქელი ფიცარი გ—3 სმ. X 7 სმ. გარდა ამისა უნდა იშოვოთ ისეთი სიგრძის ხრახნი, რომელიც გაივლიდეს კოჭს, ფიცარ გ-ს და ნაწილობრივ ჩასწვდებოდეს ფიცარ ბ-ანსაც.

ყველა ნაწილი ამ ხრახნით ერთდება. ფიცარი ბ ან ი შეიძლება იყოს სწორკუთხიანი, როგორც ეს გამოხატულია ნახატზე. ნახატზე ნაჩვენებია აგრეთვე ისიც, თუ როგორ უნდა დაიჭრას საშრობი ქაღალდი და როგორ უნდა დაიწყოს, რომ ნაპირებმა შუა ადგილს მიახვიოს. ქაღალდის ნაპირები მაგრდება ფიცრის ნაჭრით, ხრახნის შემოტრიალების საშუალებით.

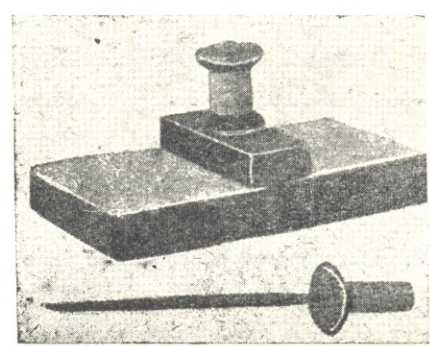
უბრალო ხის ნაჭრისაგან და მასზე დაკრული ორი კოჭისაგან შეიძლება გაკეთდეს აგრეთვე ფანქრებისა და კალმისტარების დასაწყობი. (იხ. ნახატები ქვევით). ასევე შეიძლება მომზადდეს დასადგმელი ქაღალდებისა და ბლოკნოტისათვის, გასაჭრელი და-

ნა და სხვა. მთელი მოწყობილობა იღებება ჯერ რაიმე საღებავით და შემდეგ იფარება ლაქით.

დანა ფანქრების გასათლელად. არასახიფათო წვერსაპარსების დანები ხშირად იყრება ხოლმე, მისგან კი შეიძლება გაკეთდეს მრავალი საჭირო და სასარგებლო ნივთი.

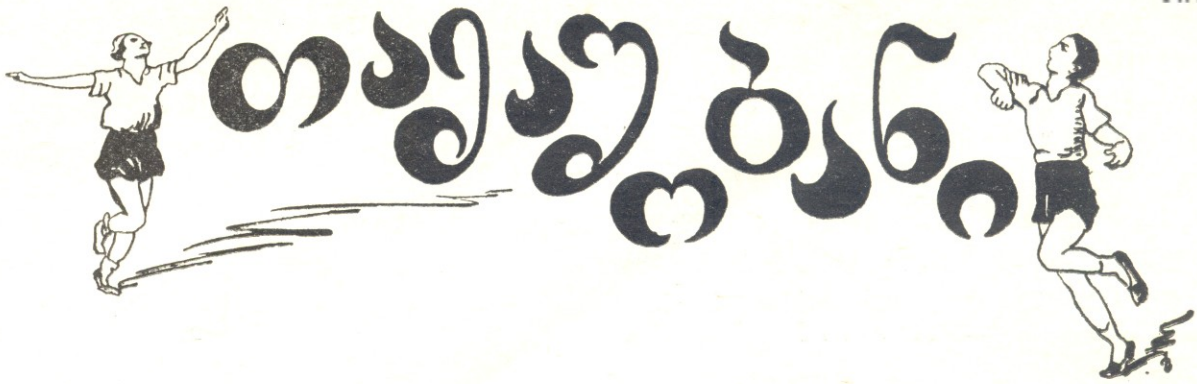
ასეთ დანებს მეტად მჭრელი პირი აქვს და მით კარგად ითლება ფანქრები, მაგრამ მთელი უბედურება იმაშია, რომ ხელში მისი დაჭერა ძნელია, თითების დაჭრა ადვილი შესაძლებელია.

ძნელი არ არის მისთვის სახელურის გაკეთება, ისე, როგორც ნაჩვენებია ეს მესამე ნახატზე. ამისათვის უნდა გადიქრას სიგრძეზე უვარჯ სი ფანქარი, ანდა მისივე სისქის ჯოხი და თითოეულის ნაპირზე,

ერთ რომელიმე ნაპირთან ახლოს, უნდა გაკეთდეს ორ-ორი ამონაჭერი, ისე, რომ იგი ეპირდაპირებოდეს იმ ნახვრეტებს, რომელიც აქვს სამართებლის დანებს. დანა ჩასდეთ ამ ხის ნახევრებს შორის და შეჭარით ძაფით ან წვრილი მავთულით, ისე რომ ძაფმა გაიაროს ხის ამონაჭრებზე და დანის ნახვრეტებში. ამის შემდეგ ჯოხი ჩასვით ძაფს კოჭში და მიაკარით წებოთი. სათლელი დანა მზად იქნება.

ე. პოლუმორფინოვი.

ძ ი რ ს კ ა პ ი ტ ა ლ ი ს უ ლ ე ლ ი

მოთამაშეთა რიცხვი: 20-დან 40 მდე.

სათამაშო ადგილი: მოედანი, დარბაზი, მინდორი.

მოთამაშეთა განაწილება: არჩევენ სულ 6 მოთამაშეს, რომელნიც წარმოადგენენ რევოლუციონერებს. დანარჩენები ღებებიან ორ-ორი, ერთიმეორის უკან. იმას, ვინც წინ დგას, მეორე უჭირავს მაჯაში. წინმდგომი წარმოადგენს კაპიტალისტს, უკან მდგომი მუშას, რომელიც კაპიტალისტის ბატონობის ქვეშ იმყოფება. ზოგნი რწყვილ-რწყვილად არიან გაფანტული მთელ მოედანზე.

თამაშის აღწერა: თამაშის მეთაურის მიერ ნიშნის მიცემის შემდეგ ისინი, რომელნიც რევოლუციონერებს წარმოადგენენ, მირბიან წყვილად მდგომებისაგან და სცდილობენ დადაღვით გათავისუფლონ მუშები, რომლებიც კაპიტალისტების ხელში იმყოფებიან. კაპიტალისტები არ უშვებენ მათ, გადაიხრებიან ხან ერთ, ხან მეორე მხარეს და თან მიჰყავთ მუშებიც. თუ რევოლუციონერმა შესძლო მუშის დადაღვა, უკანასკნელი გადადის მის მხარეს და ეხმარება მას დანარჩენი მუშების განთავისუფლებაში იმავე საშუალებით.

კაპიტალისტი, რომელმაც დაჰკარგა მუშა, იმ წამსვე უკან მიდის და ეხმარება თავის ამხანაგ კაპიტალისტს. როდესაც ყველა მუშა იქნება განთავისუფლებული კაპიტალისტის ბატონობიდან, ისინი გაერთიანდებიან, ჩაჰკიდებენ ერთიმეორეს ხელებს და ცდილობენ მოაქციონ თავის რკალში კაპიტალისტები. კაპიტალისტები გარბიან. თამაში გათავებულად უნდა ჩაითვალოს, როდესაც ყველა კაპიტალისტი იქნება დაჭერილი.

თამაშის წესები: 1. მოთამაშეების დადაღვა წინიდან უნდა იქნას (კანადან ან გვერდიდან).

კაპიტალისტები შეუძლიათ თავი გადაირჩინონ რკალეიდან სამწაროდ: გადახტებიან ხელებზე,

თავს დაუვლიან ნაპირას მდგომ მოთამაშეებს, სანამ ისინი არ შეაერთებენ ხელებს; როდესაც რკალი შეიკვრება — მისი გარღვევა აღარ შეიძლება.

თავისუფლებისკენ.

მოთამაშეთა რიცხვი: 10-დან 50-მდე.

სათამაშო ადგილი: მოედანი 25—30 მეტრი სიგრძით, ან დარბაზი.

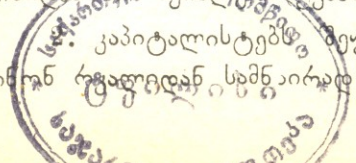
მოთამაშეთა განაწილება: მოედნის თავებში გაჰყავთ ხაზები 2-3 მეტრის დაშორებით საზღვრიდან. ერთ ხაზზე არის საბჭოთა კავშირი, მეორეზე თეთრი საზღვარი. ირჩევენ მოთამაშეთა რიცხვიდან ერთს, რომელიც წარმოადგენს თეთრი საზღვრის დარაჯს. ის ჩერდება შუა მოედანზე.

ირჩევენ კიდევ მეორეს, რომელიც ღებდა საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე.

უკანასკნელს ეძლევა დიდი მხატვ ბურთი.

სხვა მოთამაშეები წარმოადგენენ პოლიტიკურ ემიგრაციას, ე. ი. ბურჟუაზიული სახელმწიფოების კომუნისტებს.

თამაშის აღწერა: ხელმძღვანელის ნიშანზე საბჭოთა კავშირის მოთამაშე ისვრის ბურთს ემიგრაციის მიმართულებით, რის შემდეგ იქიდან მირბის ერთი ან რამოდენიმე ემიგრანტი საბჭოთა კავშირში. თეთრი დარაჯი ცდილობს დაიჭიროს გადმოსროლილი ბურთი და დადალოს იმით გამოქცეული ემიგრანტები. თუ ეს მან მოახერხა, დადაღული აიღებს ბურთს, ხოლო გამოქცეულები ბრუნდებიან ისევ უკან და ცდა უშედეგოდ ითვლება. ის მოთამაშე, რომელმაც ბურთი აიღო, ისვრის ბურთს საბჭოთა კავშირში და თვითონ საჩქაროდ (მარტო ან სხვებთან ერთად) მირბის ისევ საბჭოთა კავშირში. დარაჯი ხელახლა ცდილობს დაიჭიროს ბურთი და დადალოს ვინმე. თამაში გრძელდება მანამდე, სანამ ყველა ემიგრანტი არ გადმოვა საბჭოთა კავშირში.

შემდეგ ირჩევენ ახალ დარაჯს და თამაში გრძელდება.

თამაშის წესები: 1. მოთამაშე, რომელიც დადალა დარაჯმა, გაქცევის დროს ბრუნდება წინანდელ ადგილზე.

2. დარაჯს, რომელმაც ბურთი დაიჭირა, ნება აქვს დადალოს გაქცეულები მათთან მიახლოვებით.

3. ემიგრანტი, რომელიც ბურთის გაკიდების დროს გადაცილდება ხაზს, დადალულად ითვლება.

4 არ შეიძლება იმ ემიგრანტის დადალა, რომელმაც უკვე გადალახა საბჭოთა კავშირის საზღვარი.

5. მოთამაშე, რომელმაც საბჭოთა კავშირამდე მოახწია, იღებს მონაწილეობას ბურთის გადასროლაში.

6. ემიგრანტები მიიბიან მაშინვე, როცა ბურთი გამოვარდება.

ყანების მტრები და მებრძობები.

მოთამაშეთა რიცხვი: 20—დან 40-მდე.

სათამაშო ადგილი: მოედანი, სწორი მინდორი, ეზო — სიგრძით 30-დან 35 მეტრამდე.

მოთამაშეთა განაწილება: მოედნის ორივე მხარეზე 2-3 მეტრის დაშორებით საზღვრიდან გაყვანილ უნდა იქნას ხაზი. შუა მოედანზე გაყვანილ უნდა იქნას ორი ხაზი 2-3 მეტრის სიშორეზე ერთმეორესაგან.

მანძილი ამ ორ ხაზს შუა წარმოადგენს კორლანოს. მოთამაშენი იყოფიან ორ ჯგუფად. ერთი ჯგუფი წარმოადგენს ყანების მტრებს (მახრა, პეპელი, მატლი, კალია და სხვა); მეორე ჯგუფი წარმოადგენს ყანების მეგობრებს (შოშიები, ხაყოლიები და სხვა ფრინველები); ორივე ჯგუფი იკავებს თავის ადგილს ხაზზე, მოედნის ბოლოში. კორლანოზე დალაგებულ უნდა იქნას სხვადასხვა წვრილმანი ნივთები ერთნაირი ზომისა და ფორმისა (კენჭები). ფიჭვის და ქადრის ან მუხის რკოები და სხვა (იმ რაოდენობით, რარიცხვიც არის ყანების მტრების ჯგუფებში. ეს ნივთები წარმოადგენენ მათ კვერცხებს).

თამაშის აღწერა: წინამძღოლის მიერ ნიშნის მიცემის შემდეგ ორივე ჯგუფი მიიბის კორლანოს-

თან და ყოველი მოთამაშე ცდილობს მოსტაცოს მეორეს კვერცხები და გაიქცეს. ყანების მტერთა ამოცანას შეადგენს მათ მიერ დალაგებული კვერცხების გადარჩენა.

ყანების მეგობრები კი ცდილობენ მოსპონ კვერცხები, ე. ი. მოიტაცონ და წაიღონ თან.

მოგებულია ის ჯგუფი, რომელსაც აღმოაჩნდება მეტი რაოდენობა კვერცხებისა. თამაში განისაზღვრება დროით.

თამაშის წესები: 1. წინამძღოლის დაძახებამდე არცერთი მხარე არ ესხმის მეორეს.

2. მოთამაშეს შეუძლია გაიტაცოს მხოლოდ ერთი საგანი. ის მხარე, რომელიც ამ წესს დაარღვევს, წაგებულია ითვლება.

ოქტომბრელები.

მოთამაშეთა რიცხვი: 5-დან 30-მდე.

სათამაშო ადგილი: მინდორი, მოედანი, ან დარბაზი. ყველა დგება წყვილ-წყვილად მეორეს უკან, სწორი ხაზის მიმართულებით. გარდა ერთი მოთამაშისა, რომელიც ჩერდება ყველაზე წინ ხაზზე, 3-5 მეტრის დაშორებით მოთამაშეებისაგან.

ყველა ისინი, რომელნიც წყვილ-წყვილად დგანან, მღერაინ:

„ჩვენ ვართ ოქტომბრელები,
გვიყვარს ხტომა გაქცევა —
შინჯე ჩვენი დაწევა“.

როდესაც წარმოითქმება უკანასკნელი სიტყვები, ყველა წყვილი დაცილდება ერთმანეთს, მიიბიან სხვადასხვა მხარეს და ცდილობენ ჩაჰკიდონ ხელი ხელში თავის წინანდელ ამხანაგებს. დამჭერი ცდილობს მათ დაჭერას წყვილები, რომლებიც შეერთდებიან, დგებიან წინანდელ ადგილზე, ხოლო ის, ვინც დარჩა, მარტო მიდის ყველაზე წინ და რჩება დამჭერად. თამაში განისაზღვრება დროით.

თამაშის წესები: 1. არ შეიძლება გაქცევა, სანამ სიმღერა არ დასრულდება.

2. არ შეიძლება დაჭერა ხაზის აქეთ.

3. ის მოთამაშეები, რომლებიც ხაზს გადასცილდებიან, ვერ დაბრუნდებიან უკან და შეერთდებიან მხოლოდ წინ გაქცევით...

გამოდის 1927 წ. გამოდის

თრკვირული საშინაო დასუკათიული

ქურნალი

მოზრდოთათვის

პიონერი

წელიწადი II

ქურნალი ს. ს. რ. შველა სკოლებისათვის სავალდებულოა.

ლენინის სახელობის საქართველოს ბავშთა კომუნისტური ჯგუფების უოველი წევრის, ორგანიზაციის უოველი კოლექტივის, ბავშთა კომუნისტური მოძრაობის თვითუული ხელმძღვანელის, ბიბლიოთეკების და სამკითხველოების ვალდებულე-ბაა გამოიწერონ

პიონერი

მიიღება ხელის მოწერა 1927 წლისათვის.

ქურნალი ღირს გადაგზავნით:

- წელიწადში — 5 მან.
- ექვს თვეს — 3 მან.
- სამ თვეს — 1 მან. 50 კაპ.

ხალკე ნომერი — 25 კაპ.

მისამართი: ტფილისი, რუსთველის გამზირი, № 23, სახელკამი (ქესამე სართული). „პიონერი“-ს და „ნაკადული“-ს რედაქცია.

ელსმენი — 23 — 16

რედაქტორი — სარკელაქვიო კოლაზიია.